HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a treia)

5 iunie 2012*

„Concurență — Înțelegeri — Piața metacrilaților — Decizie de constatare a unei încălcări a articolului 81 CE și a articolului 53 din Acordul privind SEE — Participare la o parte a încălcării — Dreptul la apărare — Amenzi — Obligația de motivare — Gravitatea încălcării — Efect descurajator — Egalitate de tratament — Proporționalitate — Principiul bunei administrări — Cooperare pe parcursul procedurii administrative — Durata procedurii — Termen rezonabil”

În cauza T-214/06,

Imperial Chemical Industries Ltd, fostă Imperial Chemical Industries plc, cu sediul în Londra (Regatul Unit), reprezentată inițial de D. Anderson, QC, de H. Rosenblatt și de B. Lebrun, avocați, de W. Turner, de S. Berwick și de T. Soames, solicitors, ulterior de R. Wesseling și de C. Swaak și în final de R. Wesseling, de C. Swaak și de F. ten Have, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată inițial de V. Bottka, de I. Chatzigiannis și de F. Amato, ulterior de V. Bottka, de I. Chatzigiannis și de F. Arbault, și în final de V. Bottka și de J. Bourke, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect o cerere de anulare a articolului 2 litera (c) din Decizia C(2006) 2098 final a Comisiei din 31 mai 2006 privind o procedură de aplicare a articolului 81 CE și a articolului 53 din Acordul privind SEE (Cauza COMP/F/38.645 – Metacrilați) sau, în subsidiar, de reducere a cuantumului amenzii aplicate în temeiul acestei dispoziții,

TRIBUNALUL (Camera a treia),

compus din domnul O. Czúcz, președinte, doamna I. Labucka (raportor) și domnul D. Gratsias, judecători,

grefier: domnul N. Rosner, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 8 noiembrie 2011,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: engleza.

Hotărâre

Istoricul cauzei

1 Prin Decizia C(2006) 2098 final a Comisiei din 31 mai 2006 privind o procedură de aplicare a articolului 81 CE și a articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/F/38.645 – Metacrilați) (denumită în continuare „decizia atacată”), Comisia Comunităților Europene a constatat în special că un anumit număr de întreprinderi încălcaseră articolul 81 CE și articolul 53 din Acordul privind Spațiul Economic European (SEE) prin participarea, în cursul unor diverse perioade cuprinse între 23 ianuarie 1997 și 12 septembrie 2002, la un ansamblu de acorduri și de practici concertate anticoncurențiale în sectorul metacrilaților, care acoperă întregul teritoriu al SEE (articolul 1 din decizia atacată).

2 Potrivit deciziei atacate, era vorba despre o încălcare unică și continuă având ca obiect următoarele trei produse din polimetacrilat de metil (denumit în continuare „PMMA”): compușii pentru turnare, plăcile masive și plăcile pentru uz sanitar. Din decizia atacată reiese că aceste trei produse din PMMA sunt distincte atât din punct de vedere fizic, cât și din punct de vedere chimic și au utilizări diferite, dar pot fi considerate ca reprezentând unul și același grup de produse omogen datorită materiei lor prime comune, metacrilatul de metil (denumit în continuare „MMA”) [considerentele (4) și (8) ale deciziei atacate].

3 Potrivit deciziei atacate, încălcarea în cauză a constat în discuții cu privire la prețuri, precum și în încheierea, punerea în aplicare și monitorizarea unor acorduri cu privire la prețuri care prevedeau fie majorări, fie, cel puțin, o stabilizare a nivelului de prețuri existent, în examinarea transferării costului serviciilor suplimentare asupra cumpărătorilor, în schimbul de informații importante din punct de vedere comercial și confidențiale cu privire la piețe și/sau la întreprinderi, ca de altfel și în participarea la reuniuni regulate și la alte contacte destinate să faciliteze încălcarea [articolul 1 și considerentele (1)-(3) ale deciziei atacate].

4 Destinatarele deciziei atacate au fost Degussa AG, Röhm GmbH & Co. KG și Para-Chemie GmbH (denumite în continuare, împreună, „Degussa”), Total SA, Elf Aquitaine SA, Arkema SA (fostă Atofina SA), Altuglas International SA și Altumax Europe SAS (denumite în continuare, împreună, „Atofina”), Lucite International Ltd și Lucite International UK Ltd (denumite în continuare, împreună, „Lucite”), Quinn Barlo Ltd, Quinn Plastics NV și Quinn Plastics GmbH (denumite în continuare, împreună, „Barlo”), precum și reclamanta, Imperial Chemical Industries Ltd (fostă Imperial Chemical Industries plc).

5 Reclamanta este societatea-mamă a grupului Imperial Chemical Industries și producător de produse chimice specializate. Din 1990, producția sau vânzarea produselor vizate în decizia atacată în cadrul grupului a fost încredințată ICI Acrylics, unitate comercială distinctă, dar neconstituită ca societate. Prin contractul încheiat la 3 octombrie 1999, activitățile și activele ICI Acrylics au fost vândute Ineos Acrylics UK Parent Co. 2 Ltd și Ineos Acrylics UK Trader Ltd, devenite ulterior Lucite International Holdings Ltd și, respectiv, Lucite International UK Ltd.

6 Investigația care a condus la adoptarea deciziei atacate a fost inițiată ca urmare a introducerii de către Degussa, la 20 decembrie 2002, a unei cereri de imunitate în temeiul Comunicării Comisiei din 19 februarie 2002 privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului amenzilor în cauzele referitoare la înțelegeri (JO C 45, p. 3, denumită în continuare „Comunicarea privind cooperarea”).

7 La 25 și 26 martie 2003, Comisia a efectuat inspecții în incintele Atofina, ale Barlo, ale Degussa și ale Lucite.

8 Atofina și Lucite au formulat, la 3 aprilie și, respectiv, la 11 iulie 2003, o cerere de imunitate sau de reducere a cuantumului amenzii în temeiul Comunicării privind cooperarea [considerentul (66) al deciziei atacate].

9 Prin scrisoarea din 8 mai 2003, Comisia a răspuns la întrebarea adresată de Lucite, și anume dacă aceasta din urmă trebuia să contacteze reclamanta și să îi acorde acces la angajații săi și la documentele sale pentru a-i permite să își pregătească apărarea.

10 La 29 iulie 2004, Comisia a adresat mai multor întreprinderi, printre care și reclamanta, o solicitare de informații, conform articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 [CE] și 82 [CE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167). Este vorba despre prima măsură de investigare adresată reclamantei în cadrul investigației.

11 La 18 octombrie 2004, reclamanta a formulat o cerere de reducere a cuantumului amenzii în conformitate cu Comunicarea privind cooperarea. La 11 august 2005, Comisia a informat-o cu privire la respingerea cererii sale.

12 La 17 august 2005, Comisia a adoptat o comunicare privind obiecțiunile referitoare la o încălcare unică și continuă având ca obiect MMA, precum și compușii pentru turnare din PMMA, plăcile masive din PMMA și plăcile pentru uz sanitar din PMMA și a adresat-o, printre altele, reclamantei și Lucite. Considerând că vânzarea ICI Acrylics către Ineos (devenită Lucite) a avut loc la 1 octombrie 1999, Comisia a reținut 30 septembrie 1999 drept data încetării încălcării imputate reclamantei.

13 Răspunsul reclamantei la comunicarea privind obiecțiunile datează din 4 noiembrie 2005.

14 La 15 și 16 decembrie 2005 a avut loc o audiere.

15 Prin scrisoarea din 10 februarie 2006, drept răspuns la o cerere a Comisiei, Lucite a furnizat clarificări cu privire la data achiziționării ICI Acrylics.

16 Prin scrisoarea din 13 februarie 2006, Comisia a comunicat reclamantei scrisoarea menționată la punctul 15 de mai sus, pentru a-și prezenta observațiile.

17 Prin scrisoarea din 17 februarie 2006, reclamanta a depus observații.

18 La 31 mai 2006, Comisia a adoptat decizia atacată. În cadrul acesteia, Comisia a renunțat la unele dintre obiecțiunile reținute în comunicarea privind obiecțiunile, în special la obiecțiunile reținute împotriva tuturor societăților în cauză în ceea ce privește partea încălcării referitoare la MMA [considerentul (93) al deciziei atacate].

19 Articolul 1 litera (i) din decizia atacată prevede că reclamanta a participat la încălcarea descrisă la punctele 2 și 3 de mai sus în perioada cuprinsă între 23 ianuarie 1997 și 1 noiembrie 1999.

20 Comisia a considerat, în special, că reclamanta este persoana juridică din care făcea parte, la momentul faptelor, unitatea comercială care a săvârșit încălcarea în cauză, mai precis ICI Acrylics. În consecință, Comisia a constatat că trebuie să se considere că reclamanta este o întreprindere, în sensul articolului 81 CE, care participă la comportamentele coluzive în cauză și că, prin urmare, decizia atacată trebuia să îi fie adresată și acesteia [considerentele (288)-(290) ale deciziei atacate].

21 În ceea ce privește data încheierii perioadei de încălcare imputate reclamantei, Comisia a menționat că, având în vedere răspunsul Lucite la comunicarea privind obiecțiunile, a reținut data de 2 noiembrie 1999, data la care a avut loc transmiterea proprietății asupra ICI Acrylics, pentru delimitarea răspunderii între reclamantă și Lucite [considerentul (291) al deciziei atacate]. În consecință, Comisia a reținut 1 noiembrie 1999 drept data încetării încălcării imputate reclamantei, precizând că această modificare în raport cu comunicarea privind obiecțiunile nu avusese nicio incidență asupra cuantumului amenzii [considerentul (292) al deciziei atacate].

22 Prin articolul 2 litera (c) din decizia atacată se aplică reclamantei o amendă de 91 406 250 de euro.

23 În ceea ce privește calcularea cuantumului amenzii, în primul rând, Comisia a examinat gravitatea încălcării și a constatat, mai întâi, că, având în vedere natura încălcării și faptul că aceasta acoperea întregul teritoriu al SEE, era vorba despre o încălcare foarte gravă în sensul Liniilor directoare privind metoda de stabilire a amenzilor aplicate în temeiul articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 și al articolului 65 alineatul (5) CO (JO 1998, C 9, p. 3, Ediție specială, 08/vol. 3, p. 69, denumite în continuare „Liniile directoare”) [considerentele (319)-(331) ale deciziei atacate].

24 În continuare, aceasta a apreciat că, în categoria încălcărilor foarte grave, era posibil ca întreprinderilor să li se aplice un tratament diferențiat care să țină seama de capacitatea economică reală a autorilor încălcărilor de a produce un prejudiciu semnificativ concurenței. În acest scop, Comisia a constatat că, în speță, întreprinderile în cauză „[puteau] fi împărțite în [trei] categorii în funcție de ponderea corespunzătoare a acestora în cifra de afaceri realizată din vânzarea produselor din PMMA pentru care participa[seră] la înțelegere”, luând ca referință cifra de afaceri realizată de aceste produse în 2000 la nivelul SEE. Comisia a le-a încadrat pe reclamantă și pe Lucite în cea de a doua categorie, având în vedere cifra de afaceri a Lucite realizată în 2000 de cele trei produse din PMMA vizate (105,98 milioane de euro), și a stabilit cuantumurile de plecare ale amenzilor acestora la 32,5 milioane de euro [considerentele (332)-(336) ale deciziei atacate].

25 Pe de altă parte, Comisia a statuat că, în cadrul categoriei de încălcări foarte grave, scala amenzilor care pot fi aplicate permite de asemenea stabilirea cuantumului amenzilor la un nivel care să asigure faptul că acestea au un efect suficient de descurajator, ținând seama de dimensiunea și de puterea economică a fiecărei întreprinderi. Având în vedere cifra de afaceri totală a reclamantei în 2005 (8,49 miliarde de euro), Comisia a aplicat un factor multiplicator de 1,5 la cuantumul de plecare al amenzii acesteia, ceea ce a ridicat acest cuantum la 48,75 milioane de euro.

26 În al doilea rând, Comisia a examinat durata încălcării și a constatat că, întrucât reclamanta participase la încălcare timp de doi ani și trei luni, cuantumul de bază al amenzii acesteia trebuia majorat cu 25 %. Astfel, cuantumul de bază al amenzii calculate pentru reclamantă a ajuns la 60 937 500 de euro [considerentele (351)-(354) ale deciziei atacate].

27 În al treilea rând, Comisia a examinat eventuala prezență a unor circumstanțe agravante sau atenuante. În ceea ce privește reclamanta, având în vedere existența a două decizii anterioare a căror destinatară era aceasta, Comisia a constatat că, prin săvârșirea unei încălcări de același tip, îi erau imputate încălcări repetate și a decis majorarea cu 50 % a cuantumului de bază al amenzii aplicate acesteia [considerentele (355)-(369) ale deciziei atacate]. În plus, Comisia a respins circumstanțele atenuante invocate de reclamantă. În consecință, cuantumul amenzii acesteia a fost stabilit la 91 406 250 de euro, cuantum care nu depășește pragul de 10 % din cifra sa de afaceri, prevăzut la articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 [considerentele (372)-(398) ale deciziei atacate].

28 În ultimul rând, Comisia a aplicat Comunicarea privind cooperarea, amintind că cererea reclamantei întemeiată pe această comunicare fusese respinsă. În ceea ce privește celelalte întreprinderi care au formulat o cerere în acest temei, Comisia a acordat, pe de o parte, Degussa o imunitate totală la amenzi și, pe de altă parte, reduceri ale cuantumului amenzilor Atofina și Lucite.

29 Ținând seama de respingerea cererii reclamantei, cuantumul final al amenzii care a fost aplicată reclamantei a fost stabilit, așadar, la 91 406 250 de euro.

Procedura și concluziile părților

30 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 17 august 2006, reclamanta a introdus prezenta acțiune.

31 Procedura scrisă a fost declarată terminată la 11 aprilie 2007.

32 Pe baza raportului judecătorului raportor, la 15 septembrie 2011, Tribunalul (Camera a treia) a decis să deschidă procedura orală și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii, să invite părțile să răspundă în scris la anumite întrebări. Părțile au răspuns la această solicitare în termenul stabilit.

33 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 8 noiembrie 2011. În ședință, reclamanta a transmis Comisiei și Tribunalului anumite documente pentru susținerea pledoariei. Comisia a emis o obiecțiune cu privire la depunerea unuia dintre aceste documente și Tribunalul a decis să nu îl accepte în dosar. Celelalte documente au fost depuse în dosar, Comisia neavând nicio obiecțiune cu privire la acestea.

34 În plus, în ședință, Tribunalul a invitat Comisia să depună două documente pe care le invocase în cadrul pledoariei sale. Comisia a răspuns la această solicitare în termenul stabilit, iar Tribunalul a invitat reclamanta să își prezinte eventualele observații cu privire la documentele respective. Aceste observații au fost depuse în termenul stabilit.

35 Procedura orală a fost declarată terminată la 15 decembrie 2011.

36 Reclamanta solicită Tribunalului:

— anularea articolului 2 litera (c) din decizia atacată;

— în subsidiar, modificarea articolului 2 litera (c) din decizia atacată în sensul reducerii cuantumului amenzii care i-a fost aplicată;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

37 Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii ca nefondată;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

38 În cererea introductivă, reclamanta a invocat cinci motive în susținerea acțiunii. Primul motiv este întemeiat pe caracterul insuficient al elementelor de probă a încălcării în ceea ce privește compușii pentru turnare din PMMA. Cel de al doilea motiv este întemeiat pe nemotivarea „cuantumului de bază” al amenzii. Cel de al treilea motiv este întemeiat pe încălcarea de către Comisie a obligației sale de a împărți „cuantumul de bază” între reclamantă și Lucite. Cel de al patrulea motiv este întemeiat pe caracterul necorespunzător al majorării cuantumului de plecare al amenzii în scop disuasiv. Cel de al cincilea motiv este întemeiat pe refuzul nejustificat de a acorda o reducere a cuantumului amenzii în temeiul cooperării cu Comisia. În plus, în ședință, reclamanta a invocat un al șaselea motiv, întemeiat pe durata excesivă a procedurii.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe caracterul insuficient al elementelor de probă a participării reclamantei la încălcare în ceea ce privește compușii pentru turnare din PMMA

39 În cadrul prezentului motiv, reclamanta susține că nu a fost dovedită implicarea sa în încălcare în ceea ce privește unul dintre produsele vizate în decizia atacată, respectiv compușii pentru turnare din PMMA.

40 Astfel cum reiese în mod clar din concluziile formulate în cererea introductivă (a se vedea punctul 36 de mai sus) și astfel cum a confirmat și reclamanta în răspunsul său la o întrebare în scris adresată de Tribunal, în pofida argumentelor formulate în cadrul prezentului motiv, reclamanta nu solicită anularea articolului 1 din decizia atacată întrucât o declară răspunzătoare pentru încălcarea în discuție. Prezentul motiv este, în schimb, invocat în susținerea cererii sale de reducere a cuantumului amenzii aplicate la articolul 2 din decizia atacată. Astfel, reclamanta consideră că faptul că o

întreprindere nu a participat la toate elementele constitutive ale înțelegerii trebuie să fie luat în considerare la aprecierea gravității încălcării și la stabilirea cuantumului amenzii. În opinia reclamantei, cuantumul amenzii ar trebui, prin urmare, să fie redus astfel încât să reflecte proporția pe care o reprezintă compușii pentru turnare din PMMA în valoarea sau în volumul global al celor trei produse vizate (potrivit susținerilor reclamantei, 44 % sau, respectiv, 36 %).

41 În această privință, trebuie amintit că, la articolul 1 din decizia atacată, reclamanta este considerată răspunzătoare pentru un „ansamblu de acorduri și de practici concertate anticoncurențiale în sectorul metacrilaților". Interpretată în lumina motivării deciziei respective, în special a considerentelor (2) și (222)-(225) ale acesteia (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 17 septembrie 2007, Microsoft/Comisia, T-201/04, Rep., p. II-3601, punctul 1258 și jurisprudența citată), la această dispoziție, reclamanta este considerată răspunzătoare pentru participarea, în perioada în discuție, la o încălcare unică și continuă având ca obiect compușii pentru turnare din PMMA, plăcile masive din PMMA și plăcile pentru uz sanitar din PMMA.

42 Cuantumul amenzii aplicate reclamantei a fost stabilit în funcție de gravitatea unei astfel de încălcări. În mod special, din considerentul (333) al deciziei atacate reiese că, în cadrul stabilirii cuantumului de plecare al amenzii reclamantei, Comisia a ținut seama de cifra de afaceri realizată din vânzarea produselor din PMMA pentru care ea participase la înțelegere și, prin urmare, potrivit Comisiei, a tuturor celor trei produse sus-menționate.

43 Așadar, trebuie să se constate că, deși reclamanta nu solicită anularea articolului 1 din decizia atacată (a se vedea punctul 40 de mai sus), prezentul motiv, presupunând că ar fi întemeiat, ar fi de natură să determine reducerea cuantumului amenzii sale și, mai precis, a cuantumului de plecare al acesteia. Astfel, după cum amintește reclamanta, faptul că o întreprindere nu a participat la toate elementele constitutive ale unei înțelegeri trebuie luat în considerare la aprecierea gravității încălcării și, dacă este cazul, la stabilirea cuantumului amenzii (Hotărârea Curții din 8 iulie 1999, Comisia/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Rec., p. I-4125, punctul 90, și Hotărârea Curții din 7 ianuarie 2004, Aalborg Portland și alții/Comisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P și C-219/00 P, Rec., p. I-123, punctul 86). Potrivit jurisprudenței, această apreciere trebuie să fie făcută în stadiul stabilirii cuantumului de plecare specific al amenzii (Hotărârea Tribunalului din 19 mai 2010, IMI și alții/Comisia, T-18/05, Rep., p. II-1769, punctul 164).

44 În susținerea cererii sale, reclamanta arată, în esență, că, în ceea ce privește compușii pentru turnare din PMMA în perioada în care era proprietară a ICI Acrylics, Comisia s-a întemeiat exclusiv pe declarațiile nedovedite ale unei întreprinderi care a formulat o cerere de imunitate sau de reducere a cuantumului amenzii și pe faptul că avuseseră loc reuniuni. În opinia reclamantei, aceste elemente nu corespund „standardului de probă" impus prin jurisprudență.

45 În opinia acesteia, numai probele referitoare la o reuniune care a avut loc la 26 octombrie 1999, menționată în considerentul (124) al deciziei atacate, ar putea să corespundă, eventual, „standardului" menționat, întrucât Comisia se bazează pe două întreprinderi care au formulat o cerere în temeiul Comunicării privind cooperarea, precum și pe un document din perioada reuniunii respective. Reclamanta susține însă că această reuniune nu poate fi invocată în privința sa, în caz contrar aducându-se atingere dreptului său la apărare. Astfel, în comunicarea privind obiecțiunile, care a reținut drept dată a încetării încălcării imputate reclamantei 30 septembrie 1999 [a se vedea considerentul (291) al deciziei atacate], această reuniune ar fi fost invocată de Comisie împotriva unui alt participant la încălcare, și anume Lucite. În consecință, reclamanta nu ar fi avut posibilitatea de a se apăra în mod util în ceea ce privește susținerile și probele referitoare la această reuniune.

46 Trebuie să se sublinieze că argumentul sus-menționat, referitor la o încălcare a dreptului la apărare al reclamantei, este invocat exclusiv pentru a contesta opozabilitatea față de aceasta a reuniunii din 26 octombrie 1999 și a probelor referitoare la reuniune, în cadrul aprecierii gravității încălcării pe care

a săvârșit-o. Mai precis, reclamanta nu solicită anularea deciziei atacate întrucât aceasta reține, în ceea ce o privește, o durată a încălcării mai lungă decât cea stabilită în comunicarea privind obiecțiunile, din cauza unei pretinse încălcări a dreptului său la apărare.

47 Prin urmare, trebuie să se sublinieze că o eventuală constatare a unei încălcări a dreptului la apărare al reclamantei nu poate avea nicio consecință pentru soluționarea prezentului litigiu în cazul în care ar rezulta că, făcând chiar abstracție de reuniunea din 26 octombrie 1999, probele strânse de Comisie erau suficiente pentru a stabili implicarea reclamantei în partea încălcării referitoare la compușii pentru turnare din PMMA.

48 În aceste condiții, pentru motive de economie a procedurii, trebuie să se examineze prezentul motiv fără a se ține seama de reuniunea sus-menționată.

49 În această privință, este necesar să se sublinieze că, potrivit deciziei atacate, încălcarea unică și continuă în cauză a constat „într-o serie de comportamente care pot fi calificate drept acorduri sau practici concertate, care aveau ca obiect cele trei produse vizate și care demonstrau exercitarea continuă a unei anumite linii de conduită având ca obiect restrângerea concurenței” [considerentul (222) al deciziei atacate]. Ținând seama de caracteristicile comune ale acordurilor anticoncurențiale cu privire la cele trei produse vizate, enumerate în considerentul (223) al deciziei atacate, Comisia a apreciat că, „deși [aceste trei produse] prezintă caracteristici diferite și se poate considera că aparțin unor piețe diferite ale produselor, există legături suficiente pentru a-i permite să concluzioneze că producătorii [produselor respective] au aderat la un proiect comun care determina liniile lor de acțiune pe piață și limita comportamentul lor comercial respectiv”. Potrivit Comisiei, „[î]ncălcarea a constat într-un ansamblu de comportamente care au un proiect comun și un obiectiv economic unic, respectiv să se evite evoluția normală a prețurilor celor trei produse din PMMA în SEE” [considerentul (224) al deciziei atacate].

50 Printre „caracteristicile comune” vizate în considerentul (223) al deciziei atacate, Comisia a reținut în mod special:

— „un nucleu dur, constituit din aceleași întreprinderi [și anume] Atofina, ICI (ulterior Lucite) și Degussa”;

— faptul că acești trei producători europeni principali erau „producători complet integrați” și „foarte aten[ți] la repercusiunile acordurilor anticoncurențiale pentru fiecare dintre aceste produse, [astfel încât] încheierea unei înțelegeri cu privire la un singur produs dintre acestea a influențat în mod automat structura costurilor și/sau prețurile celorlalte produse”;

— faptul că „uneori reuniunile și contactele erau consacrate la cel puțin două din trei produse din PMMA”, această legătură reieșind „din numeroase reuniuni referitoare atât la PMMA-compușii pentru turnare, cât și la PMMA-plăcile masive”;

— faptul că „anumiți reprezentanți ai întreprinderilor implicate în acordurile anticoncurențiale erau responsabili pentru mai multe produse vizate de investigație și, prin urmare, erau la curent sau nu puteau să nu fie la curent cu existența [unor astfel de acorduri] referitoare la mai multe produse”. În acest context, Comisia l-a menționat în mod special pe „domnul [D.], vicepreședinte al Global Monomers și al EAME în cadrul ICI Acrylics, care asista[se] de asemenea la reuniuni consacrate [compușilor pentru turnare din PMMA și plăcilor masive din PMMA]”, dintre care mai multe reuniuni au avut loc în perioada de încălcare imputabilă reclamantei;

— faptul că pentru cele trei produse vizate se aplicau aceleași mecanisme de funcționare a înțelegerii.

51 În ceea ce privește în mod special coluziunea referitoare la compușii pentru turnare din PMMA în perioada examinată, părțile nu contestă că, exceptând reuniunea din 26 octombrie 1999 (a se vedea punctul 48 de mai sus), constatările Comisiei sunt întemeiate pe paisprezece reuniuni, care ar fi avut

loc între 23 ianuarie 1997 și vara anului 1999 [a se vedea considerentele (110)-(123) ale deciziei atacate]. Pe de altă parte, este clar că prezența reclamantei este invocată numai în ceea ce privește zece dintre aceste reuniuni și nu este invocată, așadar, în ceea ce privește cele patru reuniuni vizate în considerentele (112), (114), (117) și (121) ale deciziei atacate.

52 Prin urmare, este necesar să se examineze dacă elementele de probă strânse de Comisie erau suficiente pentru a dovedi participarea reclamantei la această parte a încălcării.

53 În această privință, trebuie amintit că revine Comisiei obligația de a stabili elementele de probă de natură a demonstra, corespunzător cerințelor legale, existența faptelor constitutive ale unei încălcări a articolului 81 alineatul (1) CE (Hotărârea Curții din 17 decembrie 1998, Baustahlgewebe/Comisia, C-185/95 P, Rec., p. I-8417, punctul 58). În această privință, Comisia trebuie să furnizeze probe precise și concordante pentru a susține convingerea fermă că încălcarea a fost săvârșită (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 6 iulie 2000, Volkswagen/Comisia, T-62/98, Rec., p. II-2707, punctul 43 și jurisprudența citată, și Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2008, Lafarge/Comisia, T-54/03, nepublicată în Repertoriu, punctul 55).

54 Nu este însă obligatoriu ca fiecare dintre probele prezentate de Comisie să îndeplinească aceste criterii în raport cu fiecare element al încălcării. Este suficient ca seria de indicii invocată de instituție, apreciată în mod global, să îndeplinească această cerință (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2004, JFE Engineering și alții/Comisia, T-67/00, T-68/00, T-71/00 și T-78/00, Rec., p. II-2501, punctul 180 și jurisprudența citată).

55 Indiciile invocate de Comisie în decizie cu scopul de a dovedi existența unei încălcări a articolului 81 alineatul (1) CE de către o întreprindere trebuie apreciate nu în mod izolat, ci în ansamblul lor (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2008, BPB/Comisia, T-53/03, Rep., p. II-1333, punctul 185 și jurisprudența citată).

56 Trebuie să se ia de asemenea în considerare faptul că activitățile anticoncurențiale se desfășoară în mod clandestin și, în consecință, în majoritatea cazurilor, existența unei practici sau a unui acord anticoncurențial trebuie să fie dedusă din anumite coincidențe și indicii care, privite în ansamblu, pot constitui, în absența unei alte explicații coerente, dovada încălcării normelor de concurență (Hotărârea Aalborg Portland și alții/Comisia, punctul 43 de mai sus, punctele 55-57).

57 Pe de altă parte, potrivit unei jurisprudențe constante, este suficient să se demonstreze de către Comisie că întreprinderea în cauză a participat la reuniuni în cursul cărora au fost încheiate acorduri de natură anticoncurențială, fără să se fi opus în mod vădit, pentru a dovedi în mod satisfăcător participarea întreprinderii respective la înțelegere. În cazul în care participarea la asemenea reuniuni a fost dovedită, îi revine întreprinderii respective obligația de a prezenta informații de natură să demonstreze că participarea sa la acele reuniuni era lipsită de orice spirit anticoncurențial, demonstrând că le comunicase concurenților săi că participa la acele reuniuni având o optică diferită de a acestora (Hotărârea Curții din 8 iulie 1999, Hüls/Comisia, C-199/92 P, Rec., p. I-4287, punctul 155, Hotărârea Comisia/Anic Partecipazioni, punctul 43 de mai sus, punctul 96, și Hotărârea Aalborg Portland și alții/Comisia, punctul 43 de mai sus, punctul 81).

58 În ceea ce privește argumentele reclamantei referitoare la valoarea declarațiilor făcute în cadrul cererilor în temeiul Comunicării privind cooperarea, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, nicio dispoziție și niciun principiu general al dreptului Uniunii Europene nu interzice Comisiei să invoce împotriva unei întreprinderi declarațiile altor întreprinderi incriminate (Hotărârea Tribunalului din 20 aprilie 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, T-305/94-T-307/94, T-313/94-T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 și T-335/94, Rec., p. II-931, punctul 512). Declarațiile făcute în cadrul Comunicării privind cooperarea nu pot fi considerate, așadar, lipsite de valoare probantă numai pentru acest motiv (Hotărârea Lafarge/Comisia, punctul 53 de mai sus, punctele 57 și 58).

59 O anumită neîncredere față de depozițiile voluntare ale principalilor participanți la o înțelegere ilicită este de înțeles, având în vedere că acești participanți ar putea minimiza importanța contribuției lor la încălcare și ar putea maximiza importanța contribuției celorlalți participanți. Totuși, având în vedere logica inerentă a procedurii prevăzute în Comunicarea privind cooperarea, faptul de a solicita beneficiul aplicării acesteia în scopul obținerii unei reduceri a cuantumului amenzii nu determină în mod obligatoriu o incitare la a prezenta elemente de probă denaturate cu privire la ceilalți participanți la înțelegerea incriminată. Astfel, orice tentativă de a induce în eroare Comisia ar putea repune în discuție sinceritatea și caracterul complet al cooperării întreprinderii și, prin urmare, ar pune în pericol posibilitatea acesteia de a beneficia pe deplin de Comunicarea privind cooperarea (Hotărârea Tribunalului din 16 noiembrie 2006, Peróxidos Orgánicos/Comisia, T-120/04, Rec., p. II-4441, punctul 70, și Hotărârea Lafarge/Comisia, punctul 53 de mai sus, punctul 58).

60 În special, trebuie să se considere că faptul că o persoană mărturisește că a săvârșit o încălcare și recunoaște astfel existența unor fapte care depășesc ceea ce putea fi dedus direct din documentele în discuție implică *a priori*, în lipsa unor circumstanțe particulare de natură să indice contrariul, că această persoană a luat decizia de a spune adevărul. Astfel, declarațiile care sunt contrare interesului celui care le dă trebuie, în principiu, să fie considerate elemente de probă deosebit de credibile (Hotărârea JFE Engineering și alții/Comisia, punctul 54 de mai sus, punctele 211 și 212, Hotărârea Tribunalului din 26 aprilie 2007, Bolloré și alții/Comisia, T-109/02, T-118/02, T-122/02, T-125/02, T-126/02, T-128/02, T-129/02, T-132/02 și T-136/02, Rep., p. II-947, punctul 166, și Hotărârea Lafarge/Comisia, punctul 53 de mai sus, punctul 59).

61 Cu toate acestea, potrivit unei jurisprudențe constante, declarația unei întreprinderi căreia i se impută că a participat la o înțelegere, a cărei exactitate este contestată de mai multe alte întreprinderi acuzate, nu poate fi considerată că reprezintă o dovadă suficientă a existenței unei încălcări săvârșite de acestea din urmă fără a fi confirmată de alte elemente de probă (Hotărârea JFE Engineering și alții/Comisia, punctul 54 de mai sus, punctul 219, Hotărârea Tribunalului din 25 octombrie 2005, Groupe Danone/Comisia, T-38/02, Rec., p. II-4407, punctul 285, și Hotărârea Lafarge/Comisia, punctul 53 de mai sus, punctul 293).

62 În scopul de a examina valoarea probantă a declarațiilor întreprinderilor care au formulat o cerere în temeiul Comunicării privind cooperarea, Tribunalul ia în considerare în special importanța indiciilor concordante care susțin pertinența acestor declarații (a se vedea în acest sens Hotărârea JFE Engineering și alții/Comisia, punctul 54 de mai sus, punctul 220, și Hotărârea Peróxidos Orgánicos/Comisia, punctul 59 de mai sus, punctul 70) și inexistența unor indicii că acestea ar fi avut tendința să minimizeze importanța contribuției lor la încălcare și să o maximizeze pe cea a celorlalte întreprinderi (a se vedea în acest sens Hotărârea Lafarge/Comisia, punctul 53 de mai sus, punctele 62 și 295).

63 În ceea ce privește întinderea controlului jurisdicțional în speță, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, atunci când este sesizat cu o acțiune în anularea unei decizii de aplicare a articolului 81 alineatul (1) CE, Tribunalul trebuie să exercite în general un control deplin în ceea ce privește chestiunea dacă sunt sau nu sunt reunite condițiile de aplicare a articolului 81 alineatul (1) CE (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 26 octombrie 2000, Bayer/Comisia, T-41/96, Rec., p. II-3383, punctul 62 și jurisprudența citată).

64 În plus, existența unei îndoieli a instanței trebuie interpretată în favoarea întreprinderii căreia îi este adresată decizia de constatare a unei încălcări, în conformitate cu principiul prezumției de nevinovăție, care, ca principiu general de drept al Uniunii, se aplică în special procedurilor referitoare la încălcări ale normelor de concurență aplicabile întreprinderilor care pot conduce la aplicarea unor amenzi sau a unor penalități cu titlu cominatoriu (Hotărârea Hüls/Comisia, punctul 57 de mai sus, punctele 149 și 150).

65 Elementele de probă strânse de Comisie în speță trebuie analizate în cadrul acestor observații generale.

66 În această privință, este necesar să se sublinieze că, în ceea ce privește cele zece reuniuni menționate la punctul 51 de mai sus, reclamanta nu contestă nici desfășurarea acestora între concurenți, nici prezența sa la acestea și că nu susține că s-ar fi distanțat în mod public de conținutul lor. În consecință, pentru a se constata răspunderea reclamantei, trebuie să se verifice dacă Comisia a stabilit corespunzător cerințelor legale că aceste reuniuni au avut un obiect vădit anticoncurențial în ceea ce privește compușii pentru turnare din PMMA (a se vedea jurisprudența citată la punctul 57 de mai sus).

67 Este necesar să se constate că descrierea reuniunilor respective este bazată în principal pe declarațiile Degussa, beneficiarul imunității la amendă. Or, aceasta le atribuie în mod clar un conținut vădit anticoncurențial în ceea ce privește compușii pentru turnare din PMMA [a se vedea considerentele (110), (111), (113), (115), (116), (118), (119), (120) și (123)], ceea ce reclamanta nu contestă.

68 Reclamanta susține în schimb, pe de o parte, că aceste declarații nu constituie în sine o dovadă suficientă a încălcării și, pe de altă parte, că nu sunt confirmate de alte elemente de probă.

69 În această privință, trebuie amintit că, astfel cum reiese din jurisprudența citată la punctele 58-60 de mai sus, declarațiile făcute în cadrul politicii de clemență au un rol important. Aceste declarații făcute în numele unor întreprinderi au o forță probantă care nu este neglijabilă, din moment ce induc riscuri juridice și economice considerabile (a se vedea de asemenea Hotărârea Tribunalului din 24 martie 2011, Aalberts Industries și alții/Comisia, T-385/06, Rep., p. II-1223, punctul 47). Cu toate acestea, tot din jurisprudența amintită la punctele 59 și 61 de mai sus reiese că declarațiile făcute de întreprinderi acuzate în cadrul unor cereri formulate în temeiul Comunicării privind cooperarea trebuie apreciate cu prudență și, în general, atunci când sunt contestate, nu se poate considera că au valoare probantă suficientă dacă nu sunt confirmate.

70 Spre deosebire de susținerile reclamantei, declarațiile Degussa în ceea ce privește existența discuțiilor anticoncurențiale referitoare la compușii pentru turnare din PMMA în perioada examinată sunt însă confirmate suficient de alte elemente de probă.

71 În primul rând, este necesar să se insiste asupra faptului că Degussa nu a fost unica sursă de informare a Comisiei. Astfel, descrierea reuniunii din 11 mai 1999 [considerentul (122) al deciziei atacate] este bazată pe o declarație a Lucite. Deși Degussa nu a menționat-o în propria declarație, întrucât nu a fost prezentă la această reuniune, declarația Lucite confirmă totuși susținerea Degussa referitoare la existența unei înțelegeri cu privire la compușii pentru turnare din PMMA în perioada examinată și implicarea reclamantei în aceasta.

72 În al doilea rând, trebuie arătat că, pentru mare parte dintre aceste reuniuni, Comisia a strâns elemente de probă (precum mențiuni în agendă, note de cheltuieli) care atestă desfășurarea reuniunii sau prezența persoanelor în cauză la aceasta. Deși, astfel cum reclamanta susține în mod întemeiat, simplul fapt că între concurenți a avut loc o reuniune nu este suficient pentru a stabili caracterul anticoncurențial al acesteia, trebuie să se considere totuși că este vorba despre elemente care susțin, într-o anumită măsură, declarațiile Degussa.

73 În al treilea rând, în cererea sa din 11 iulie 2003, formulată în temeiul comunicării privind cooperarea, Lucite a făcut declarații care confirmă, în general, existența unei înțelegeri invocate în decizia de inspecție, având ca obiect inclusiv compușii pentru turnare din PMMA, și participarea reclamantei la aceasta.

74 Cu toate că este vorba, desigur, de afirmații generale, aceste afirmații sunt totuși în sensul susținerilor Degussa. Pe de altă parte, trebuie amintit că activele care fac obiectul încălcării, inclusiv documentele și personalul, au fost transmise de la reclamantă la Lucite, astfel încât declarațiile acesteia din urmă cu privire la implicarea reclamantei în încălcare sunt deosebit de relevante.

75 În al patrulea rând, în cererea formulată în temeiul Comunicării privind cooperarea, Atofina a recunoscut că a luat parte la o înțelegere cel puțin începând cu 23 ianuarie 1997, având ca obiect inclusiv compușii pentru turnare din PMMA. În rest, societățile care alcătuiesc întreprinderea Atofina (Arkema, Altuglas și Altumax, pe de o parte, și Total și Elf Aquitaine, pe de altă parte) nu au contestat existența unei astfel de înțelegeri în cadrul acțiunilor lor respective împotriva deciziei atacate (cauzele T-206/06 și T-217/06).

76 Desigur, într-o comunicare a Atofina din 10 iunie 2003, prima reuniune anticoncurențială referitoare la compușii pentru turnare din PMMA, pentru care aceasta menționează prezența ICI Acrylics, este reuniunea din 26 octombrie 1999. Este necesar să se sublinieze însă că, în această comunicare, Atofina afirmă în mod clar că au existat contacte anticoncurențiale referitoare la compușii pentru turnare din PMMA în perioada cuprinsă între 1998 și 2001. În consecință, această declarație confirmă de asemenea declarațiile Degussa în acest sens.

77 În al cincilea rând, trebuie subliniat că, potrivit deciziei atacate, cel puțin șapte dintre cele zece reuniuni analizate priveau atât compușii pentru turnare din PMMA, cât și plăcile masive din PMMA [a se vedea considerentele (110), (111), (115), (116), (118), (119), (120) ale deciziei atacate] și că reclamanta nu contestă caracterul anticoncurențial al acestor reuniuni în ceea ce privește cel de al doilea produs. Este vorba despre un element care de asemenea consolidează credibilitatea declarațiilor Degussa în ceea ce privește descrierea acestor reuniuni anticoncurențiale.

78 În al șaselea rând, la unele dintre reuniunile vizate la punctul 77 de mai sus, inclusiv reuniunea din 23 ianuarie 1997, care este reținută drept data de începere a infracțiunii, a participat domnul D, care deținea o poziție ierarhică superioară în cadrul ICI Acrylics și care era responsabil atât de compușii pentru turnare din PMMA, cât și de plăcile masive din PMMA. Dat fiind că reclamanta nu contestă caracterul anticoncurențial al reuniunilor în ceea ce privește acest al doilea produs și nici aprecierea Comisiei potrivit căreia întreprinderile în cauză au fost „foarte atente la repercusiunile acordurilor anticoncurențiale încheiate, pentru fiecare dintre aceste produse” [a se vedea considerentul (223) al deciziei atacate și punctul 50 a doua liniuță de mai sus], acesta este un indiciu în sensul că compușii pentru turnare din PMMA au fost de asemenea avuți în vedere în cursul acestor reuniuni.

79 Având în vedere aceste elemente, este necesar să se constate că, privite împreună, constituie o serie de indicii suficient de concordante pentru a confirma declarațiile Degussa în ceea ce privește existența unei înțelegeri având ca obiect compușii pentru turnare din PMMA în perioada examinată și participarea reclamantei la aceasta.

80 Argumentele invocate de reclamantă cu privire la pertinența declarațiilor Degussa nu sunt de natură să afecteze această concluzie.

81 Astfel, contrar susținerilor reclamantei, declarațiile Degussa nu pot fi înlăturate pentru simplul motiv că sunt declarații formulate într-o cerere de imunitate, făcute de consilieri ai întreprinderii (a se vedea în special punctele 59 și 60 de mai sus). În plus, chiar dacă, în decizia atacată, Comisia a trebuit efectiv să renunțe la anumite obiecțiuni întemeiate pe declarațiile Degussa (cum ar fi în special toate obiecțiunile referitoare la MMA, materia primă pentru producția de PMMA), totuși afirmațiile acesteia s-au dovedit a fi în ansamblu adevărate, astfel cum reiese din considerațiile precedente. În mod special, drept dovadă, alte trei societăți, și anume reclamanta, Atofina și Lucite, și-au formulat cererile în temeiul Comunicării privind cooperarea în ceea ce privește înțelegerea invocată de Degussa. Pe de altă parte, cu excepția reclamantei în cadrul prezentului motiv, niciuna dintre aceste întreprinderi nu a contestat existența încălcării, în cadrul acțiunii sale formulate împotriva deciziei atacate (cauzele T-206/06, T-217/06 și T-216/06). În special, însăși reclamanta a confirmat în mod implicit pertinența cererii de imunitate a Degussa, din moment ce ea a recunoscut participarea sa la înțelegere în ceea ce privește plăcile masive din PMMA și plăcile pentru uz sanitar din PMMA.

82 Întrucât declarațiile Degussa sunt confirmate într-o măsură suficientă, contrar susținerilor reclamantei, teza sa, potrivit căreia partea încălcării referitoare la compușii pentru turnare din PMMA nu poate fi luată în considerare la aprecierea gravității încălcării sale în vederea stabilirii cuantumului amenzii, nu poate fi reținută.

83 De altfel, este necesar să se sublinieze de asemenea că reclamanta susține în mod neîntemeiat, în esență, că clasificarea încălcării în cauză drept încălcare unică și continuă referitoare la cele trei produse din PMMA, printre care compușii pentru turnare (a se vedea punctul 49 de mai sus), nu poate avea nicio consecință asupra analizei prezentului motiv.

84 În această privință, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței, o încălcare a articolului 81 alineatul (1) CE poate rezulta nu numai dintr-un act izolat, ci și dintr-o serie de acte sau chiar dintr-un comportament continuu. Această interpretare nu poate fi contestată pentru motivul că unul sau mai multe elemente din această serie de acte sau din acest comportament continuu ar putea constitui ele însele de asemenea, în mod izolat, o încălcare a respectivei dispoziții (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Anic Partecipazioni, punctul 43 de mai sus, punctul 81). Atunci când diferitele acțiuni se înscriu într-un „plan de ansamblu” ca urmare a obiectului identic al acestora privind denaturarea concurenței în cadrul pieței comune, Comisia are dreptul să stabilească răspunderea pentru aceste acțiuni în funcție de participarea la încălcare considerată în ansamblul său (a se vedea Hotărârea Aalborg Portland și alții/Comisia, punctul 43 de mai sus, punctul 258 și jurisprudența citată), chiar dacă se stabilește că aceasta nu a participat direct decât la unul sau la mai multe elemente constitutive ale încălcării (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 12 decembrie 2007, BASF și UCB/Comisia, T-101/05 și T-111/05, Rep., p. II-4949, punctul 161 și jurisprudența citată).

85 Potrivit jurisprudenței Curții, pentru a stabili participarea unei întreprinderi la un astfel de acord unic, Comisia trebuie să dovedească că întreprinderea a intenționat să contribuie prin propriul comportament la obiectivele comune urmărite de totalitatea participanților și că a avut cunoștință de comportamentul efectiv, anticipat sau chiar manifestat de alte întreprinderi în urmărirea acelorași scopuri sau că le putea prevedea în mod rezonabil și că era pregătită să accepte riscul care decurge din comportamentele respective (Hotărârea Comisia/Anic Partecipazioni, punctul 43 de mai sus, punctul 87, și Hotărârea Aalborg Portland și alții/Comisia, punctul 43 de mai sus, punctul 83).

86 În aceste împrejurări, pentru a considera că reclamanta este răspunzătoare pentru întreaga încălcare unică și pentru a stabili cuantumul amenzii în consecință, ar fi fost suficient pentru Comisie să stabilească faptul că reclamanta știuse sau ar fi trebuit să știe că, prin participarea la o înțelegere cu privire la plăcile masive din PMMA și plăcile sanitare din PMMA, se alătura unei înțelegeri globale având ca obiect trei produse din PMMA (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 20 martie 2002, Sigma Tecnologie/Comisia, T-28/99, Rec., p. II-1845, punctul 45, și Hotărârea Bolloré și alții/Comisia, punctul 60 de mai sus, punctul 209).

87 Or, elementele analizate mai sus sunt pe deplin suficiente în acest scop.

88 În special, trebuie amintit că existența contactelor anticoncurențiale cu privire la compușii pentru turnare din PMMA în perioada examinată reiese din declarațiile a trei întreprinderi, și anume Degussa, Lucite și Atofina.

89 Pe de altă parte, reclamanta nu contestă răspunderea sa pentru încălcarea săvârșită, în aceeași perioadă, în ceea ce privește plăcile masive din PMMA și plăcile sanitare din PMMA. De asemenea, reclamanta nu contestă existența în sine a unei încălcări unice. Mai exact, în pofida câtorva argumente fragmentare din replică, reclamanta nici nu încearcă să repună în discuție motivele, menționate la punctele 49 și 50 de mai sus, care au condus Comisia să rețină existența unei încălcări unice.

90 Astfel, reclamanta nu repune în discuție, printre altele, constatările Comisiei potrivit cărora reprezentantul său prezent la reuniuni anticoncurențiale (limitate, potrivit susținerilor sale, la alte produse) era responsabil pentru mai multe produse vizate de investigație și, „prin urmare, era la curent

sau nu putea să nu fie la curent” cu existența unor astfel de acorduri care aveau ca obiect mai multe produse. De asemenea, reclamanta nu contestă afirmația Comisiei potrivit căreia ea era un producător „complet integrat” și „foarte aten[t] la repercusiunile acordurilor anticoncurențiale încheiate pentru fiecare dintre aceste produse” (a se vedea punctul 50 de mai sus, a doua și a patra liniuță).

91 Or, chiar presupunând că elementele strânse de Comisie nu au fost suficiente pentru a stabili implicarea directă a reclamantei în partea înțelegerii referitoare la compușii pentru turnare din PMMA, ele sunt pe deplin suficiente cel puțin pentru a demonstra existența contactelor anticoncurențiale cu privire la acest produs în perioada examinată și că încălcarea unică viza de asemenea acest produs. Aceasta reiese în mod special din declarațiile concordante ale trei întreprinderi, și anume Degussa, Lucite și Atofina.

92 Aceste considerații sunt suficiente pentru a demonstra cel puțin că reclamanta știuse sau ar fi trebuit să știe că, prin participarea la o înțelegere cu privire la plăcile masive din PMMA și plăcile sanitare din PMMA, se alătura unei înțelegeri globale având ca obiect trei produse din PMMA.

93 Or, într-o astfel de ipoteză, răspunderea sa pentru încălcarea unică în integralitatea sa putea fi luată în considerare la aprecierea gravității încălcării în vederea stabilirii cuantumului amenzii, astfel încât cererea de reducere a acesteia, în acest temei, trebuie respinsă.

94 În sfârșit, din ansamblul considerațiilor precedente reiese că nerespectarea dreptului la apărare al reclamantei în ceea ce privește reuniunea din 26 octombrie 1999 nu ar avea nicio consecință practică pentru evaluarea prezentului motiv, iar critica reclamantei cu privire la acest aspect trebuie respinsă, așadar, ca fiind inoperantă.

95 Prin urmare, primul motiv trebuie respins, întrucât urmărește să susțină, pe de o parte, cererea de anulare a articolului 2 din decizia atacată și, pe de altă parte, cererea de reducere a cuantumului amenzii în temeiul competenței de fond a Tribunalului.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe nemotivarea deciziei atacate în ceea ce privește „cuantumul de bază” al amenzii

96 Reclamanta reproșează Comisiei că nu a explicat modalitățile de stabilire a cuantumului de plecare al amenzii (32,5 milioane de euro), prevăzut în considerentul (336) al deciziei atacate, și că a împiedicat-o, împiedicând și Tribunalul, să examineze decizia atacată în ceea ce privește „parametrul cel mai important” al stabilirii cuantumului amenzii. Astfel, Comisia s-ar fi limitat să furnizeze motivele pentru care a calificat încălcarea drept foarte gravă și să împartă întreprinderile în trei categorii în funcție de dimensiunile lor relative. Comisia nu ar fi explicat însă cum a ajuns la cuantumurile atribuite fiecăreia dintre aceste categorii și nici de ce cuantumul stabilit pentru reclamantă depășește în mod semnificativ pragul de 20 de milioane stabilit de Liniile directoare pentru încălcările foarte grave. Astfel, Comisia nu și-ar fi îndeplinit obligația de motivare care îi revine în temeiul articolului 253 CE.

97 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, cerința formalității substanțiale reprezentate de obligația de motivare este îndeplinită în ceea ce privește calculul cuantumului amenzii aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 atunci când Comisia precizează în decizia sa criteriile de apreciere care i-au permis să măsoare gravitatea și durata încălcării (a se vedea prin analogie, Hotărârile Curții din 16 noiembrie 2000, KNP BT/Comisia, C-248/98 P, Rec., p. I-9641, punctul 42, și Sarrió/Comisia, C-291/98 P, Rec., p. I-9991, punctul 73, și Hotărârea Curții din 15 octombrie 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P și C-254/99 P, Rec., p. I-8375, punctul 463).

98 În speță, reclamanta însăși recunoaște că, în decizia atacată, Comisia a precizat, pe de o parte, motivele pentru care a calificat încălcarea drept foarte gravă și, pe de altă parte, motivele pentru care a decis să împartă întreprinderile în cauză în trei categorii și să diferențieze cuantumurile de plecare ale amenzii atribuite fiecăreia dintre categorii.

99 Pe de altă parte, examinarea considerentelor (319)-(336) ale deciziei atacate permite să se constate că Comisia a furnizat efectiv o motivare suficientă în această privință. Mai precis, reiese cu claritate din decizia atacată că cuantumul de plecare este întemeiat în principal pe natura încălcării, stabilită ținând seama de caracteristicile principale ale acesteia expuse la punctul 4.2 al deciziei atacate [a se vedea considerentul (320) al deciziei atacate], pe mărimea pieței geografice relevante, respectiv teritoriul SEE [a se vedea considerentul (330) al deciziei atacate], și pe aplicarea unui tratament diferențiat întreprinderilor în cauză pentru a se ține seama de capacitatea economică reală a acestora de a cauza prejudicii importante concurenței, apreciată în raport cu cifrele de afaceri realizate de vânzarea de produse din PMMA, în legătură cu care participaseră la înțelegerea în cauză [a se vedea considerentele (332)-(334) ale deciziei atacate]. În acest din urmă context, Comisia a menționat de asemenea mărimea întregii piețe a produselor din PMMA în 2000 și în 2002, exprimată în volum și în valoare [a se vedea considerentul (333) al deciziei atacate]. În aceste condiții, susținerea reclamantei, potrivit căreia Comisia nu ar fi arătat motivele pentru care gravitatea încălcării imputate reclamantei justifică impunerea unui astfel de cuantum de plecare, este neîntemeiată în fapt.

100 În măsura în care reclamanta critică lipsa unei justificări speciale pentru cuantumul de 32,5 milioane de euro, atribuit întreprinderilor încadrate, la fel ca ea, în cea de a doua categorie, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, cerințele obligației de motivare nu impun Comisiei să indice în decizie elementele cifrice referitoare la modul de calcul al amenzilor (Hotărârea Sarrió/Comisia, punctul 97 de mai sus, punctul 80, și Hotărârea din 15 octombrie 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, punctul 97 de mai sus, punctul 464). În consecință, Comisia nu era obligată, în temeiul articolului 253 CE, să justifice suplimentar alegerea cuantumului de 32,5 milioane de euro drept cuantum de plecare al amenzii stabilit pentru reclamantă (a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea Microsoft/Comisia, punctul 41 de mai sus, punctul 1361).

101 În ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia, în esență, jurisprudența citată la punctul 100 de mai sus nu ar fi aplicabilă în speță, ținând seama de nivelul cuantumului de plecare al amenzii, este suficient să se arate că această jurisprudență a fost aplicată și într-o cauză în care Comisia stabilise un cuantum de plecare cu mult superior celui din prezenta cauză (Hotărârea Microsoft/Comisia, punctul 41 de mai sus, punctul 1361). De asemenea, susținerea reclamantei potrivit căreia cuantumul de plecare al amenzii sale ar depăși „în mod semnificativ” pragul de 20 milioane de euro stabilit pentru încălcările foarte grave nu este de natură să modifice aprecierea de la punctul 100 de mai sus. De altfel, trebuie amintit că limita menționată constituie doar un cuantum minim prevăzut de Liniile directoare pentru astfel de încălcări, întrucât acestea prevăd că „amenzi[le] posibile” ating „peste 20 de milioane de [euro]”.

102 Prin urmare, cel de al doilea motiv trebuie respins întrucât urmărește să susțină cererea de anulare a articolului 2 al deciziei atacate. Pe de altă parte, elementele invocate în cadrul acestui motiv nu permit nici să se justifice reducerea cuantumului amenzii în temeiul competenței de fond a Tribunalului.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe neîndeplinirea de către Comisie a obligației sale de a împărți „cuantumul de bază” între reclamantă și Lucite

103 Reclamanta subliniază că ea însăși și Lucite au participat în mod consecutiv la încălcarea presupusă în calitate de proprietari succesivi ai unuia și aceluiași ansamblu de active care fac obiectul încălcării și că, prin urmare, au contribuit la o „singură gravitate” a încălcării. În consecință, în opinia reclamantei, cuantumul amenzii corespunzătoare pentru această „singură gravitate” ar fi trebuit să fie împărțit între ele pentru a se evita să se ia în considerare de două ori „impactul veritabil al comportamentului ilicit al fiecărei întreprinderi asupra concurenței”, criteriu pertinent pentru stabilirea gravității încălcării potrivit Liniilor directoare. Or, cuantumul amenzii ar fi fost calculat ca și cum reclamanta și Lucite ar fi avut fiecare un impact distinct și simultan asupra concurenței. Această metodă de calcul ar fi dat naștere unei amenzi - pentru o încălcare unică - de un cuantum considerabil superior numai pentru că o întreprindere își schimbase proprietarul, iar nu din cauza vreunui prejudiciu suplimentar adus concurenței sau a vreunei erori săvârșite de reclamantă. Astfel, Comisia ar fi încălcat principiile egalității de tratament și proporționalității.

104 În această privință, este necesar, mai întâi, să se respingă argumentația Comisiei potrivit căreia prezentul motiv este inadmisibil. Astfel, acest motiv este invocat în susținerea concluziilor menționate la punctul 36 de mai sus și, presupunând că este fondat, ar determina reducerea cuantumului amenzii aplicate reclamantei. Astfel, contrar susținerilor Comisiei, reclamanta contestă cuantumul propriei amenzi, iar nu cuantumul amenzii aplicate unui terț.

105 În continuare, este necesar să se sublinieze că, deși titlul prezentului motiv face referire la „cuantumul de bază" al amenzii, reiese cu claritate din memoriile reclamantei că acest motiv vizează numai „elementul gravitate al amenzii", și anume, mai precis, cuantumul de plecare al amenzii, de 32,5 milioane de euro, stabilit în considerentul (336) al deciziei atacate. În rest, reclamanta nu contestă, în cadrul prezentului motiv, aprecierile Comisiei menționate la punctele 25 și 26 de mai sus.

106 Prin urmare, trebuie să se examineze dacă, astfel cum susține reclamanta, Comisia era obligată să împartă între reclamantă și Lucite un astfel de cuantum de plecare al amenzii.

107 Trebuie amintit că, potrivit deciziei atacate, reclamanta și Lucite au participat la încălcare cu aceleași active ale ICI Acrylics, entitatea care a fost transmisă de prima întreprindere către cea de a doua la 2 noiembrie 1999, mai concret, aproximativ la jumătatea perioadei de încălcare. Această dată a constituit de altfel o dată de „delimitare" a răspunderii între reclamantă și Lucite pentru încălcare (a se vedea punctul 21 de mai sus). În plus, în cadrul aplicării tratamentului diferențiat acestor două întreprinderi, Comisia a ținut seama de aceeași cifră de afaceri, realizată de Lucite în 2000. Pe baza acesteia, a stabilit cuantumurile de plecare ale amenzilor lor la 32,5 milioane de euro fiecare [a se vedea considerentele (334) și (336) ale deciziei atacate].

108 În aceste condiții, se poate presupune în mod rezonabil că, în cazul în care proprietarul ICI Acrylics nu s-ar fi schimbat, aplicarea aceleiași metode de calcul al cuantumului amenzii ar fi determinat Comisia să stabilească un singur cuantum de plecare al amenzii de 32,5 milioane de euro, pe care l-ar fi atribuit unui astfel de proprietar unic. În consecință, susținerea reclamantei potrivit căreia cesionarea ICI Acrylics a influențat în sine cuantumul total al amenzilor aplicate în decizia atacată este întemeiată.

109 Prin urmare, teza reclamantei potrivit căreia Comisia ar fi trebuit să procedeze în mod diferit și să împartă cuantumul de plecare între cele două întreprinderi în cauză trebuie respinsă.

110 În primul rând, această teză este întemeiată în esență pe premisa că aprecierea gravității încălcării ar trebui să fie strict corelată cu „impactul asupra concurenței" sau cu „prejudiciul" adus acesteia și că, în consecință, reclamanta și Lucite, în calitate de proprietari succesivi ai ICI Acrylics au contribuit la o „singură gravitate" a încălcării. Cu privire la acest aspect, reclamanta se bazează pe modul de redactare a Liniilor directoare, potrivit cărora, la aprecierea gravității încălcării, ar trebui să se țină seama de „impactul real […] al comportamentului ilicit al fiecărei întreprinderi asupra concurenței".

111 Această premisă este însă eronată.

112 Astfel, potrivit unei jurisprudențe constante, efectul unei practici anticoncurențiale nu este, în sine, un criteriu hotărâtor în aprecierea cuantumului adecvat al amenzii (Hotărârea Curții din 2 octombrie 2003, Thyssen Stahl/Comisia, C-194/99 P, Rec., p. I-10821, punctul 118, și Hotărârea Curții din 3 septembrie 2009, Prym și Prym Consumer/Comisia, C-534/07 P, Rep., p. I-7415, punctul 96). Gravitatea încălcărilor trebuie stabilită în funcție de numeroase elemente, precum împrejurările specifice cauzei, contextul acesteia și caracterul descurajator al amenzilor (a se vedea Hotărârea Curții din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, Rec., p. I-5425, punctele 241 și 242 și jurisprudența citată) și, de exemplu, unele elemente în legătură cu aspectul intenționat pot avea mai multă importanță decât cele privitoare la efectele unei încălcări, mai ales atunci când este vorba despre încălcări grave prin esența lor (a se vedea Hotărârea Thyssen Stahl/Comisia, citată anterior, punctul 118, și Hotărârea Prym și Prym Consumer/Comisia, citată anterior, punctul 96 și jurisprudența citată).

113 În plus, reclamanta realizează o interpretare incompletă a Liniilor directoare. Astfel, în temeiul punctului 1 A, „[l]a evaluarea gravității încălcării, trebuie să se țină seama de natura sa, de impactul real asupra pieței, atunci când acesta poate fi măsurat, și de mărimea pieței geografice relevante”. În aplicarea acestor criterii, „[î]ncălcările sunt […] împărțite în trei categorii: încălcări minore, încălcări grave și încălcări foarte grave”. În ceea ce privește încălcările foarte grave, Liniile directoare precizează printre altele că „[a]cestea sunt, în general, restricții orizontale, precum cartelurile de fixare a prețurilor” și că cuantumurile de plecare posibile sunt de „peste 20 de milioane de [euro]”. În plus, Liniile directoare prevăd că, „[î]n cadrul fiecăreia dintre aceste categorii […], scara propusă pentru amenzi va permite aplicarea unor tratamente diferențiate întreprinderilor, în funcție de natura încălcării comise”.

114 Așadar, Liniile directoare pun accentul în mod clar pe natura încălcării drept element determinant pentru aprecierea gravității acesteia, în contextul stabilirii cuantumului de plecare al amenzii (a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 8 octombrie 2008, Carbone-Lorraine/Comisia, T-73/04, Rep., p. II-2661, punctul 91). În ceea ce privește incidența reală a încălcării, Liniile directoare prevăd criteriul „impactul[ui] real asupra pieței”, care se referă la încălcare în ansamblul său, iar nu la efectele comportamentului propriu fiecărei întreprinderi (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 12 noiembrie 2009, Carbone-Lorraine/Comisia, C-554/08 P, nepublicată în Repertoriu, punctele 21 și 24), precizând de asemenea că se va ține seama de el numai atunci când acesta poate fi măsurat.

115 Pe de altă parte, în decizia atacată, Comisia a considerat că „nu este posibil să se măsoare impactul real asupra pieței SEE” al încălcării în litigiu și, prin urmare, a afirmat că nu se întemeiază „în mod special pe un impact particular [al încălcării asupra pieței]” [considerentul (321) al deciziei atacate] în cadrul stabilirii cuantumului amenzii. Prin urmare, Comisia a concluzionat că în speță este vorba despre o încălcare foarte gravă pe baza aprecierii sale cu privire la natura încălcării, în raport cu caracteristicile principale ale acesteia expuse la punctul 4.2 din decizia atacată [a se vedea considerentul (320) al deciziei atacate] și cu mărimea pieței geografice relevante [a se vedea considerentul (330) al deciziei atacate].

116 Această abordare, care, pe de altă parte, nu este contestată de reclamantă, este conformă cu jurisprudența constantă, potrivit căreia înțelegerile orizontale cu privire la prețuri sau la împărțirea piețelor pot fi calificate drept încălcări foarte grave numai în temeiul naturii lor, Comisia nefiind obligată, printre altele, să demonstreze un impact real al încălcării asupra pieței (Hotărârea Prym și Prym Consumer/Comisia, punctul 112 de mai sus, punctul 75, și Hotărârea Curții din 24 septembrie 2009, Erste Group Bank și alții/Comisia, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P și C-137/07 P, Rep., p. I-8681, punctul 103).

117 În ceea ce privește criteriul „impactului real al comportamentului ilicit al fiecărei întreprinderi asupra concurenței”, invocat de reclamantă, acesta este menționat în penultimul paragraf al punctului 1 A din Liniile directoare, care prevede că, „[î]n cazul în care o încălcare implică mai multe întreprinderi (de exemplu, carteluri), ar putea fi necesar ca în anumite cazuri să se aplice ponderări la cuantumurile determinate în cadrul fiecăreia dintre cele trei categorii pentru a se ține seama de ponderea specifică și, prin urmare, de impactul real al comportamentului ilicit al fiecărei întreprinderi asupra concurenței, în special atunci când există o diferență considerabilă între dimensiunile întreprinderilor care comit o încălcare de același tip”. Prin urmare, este vorba doar despre un criteriu facultativ care permite adaptarea cuantumului de plecare al amenzii în cazul încălcărilor în care sunt implicate mai multe întreprinderi, iar nu despre un criteriu determinant în stabilirea cuantumului respectiv. Pe de altă parte, acest criteriu nu se referă la cuantificarea efectelor anticoncurențiale ale comportamentului propriu fiecăreia dintre întreprinderile care participă la o încălcare determinată, ci la luarea în considerare, în vederea stabilirii cuantumului de plecare al amenzii, a diferențelor obiective care pot exista între ele, cum ar fi, printre altele, o diferență considerabilă între dimensiunile lor.

118 În consecință, chiar presupunând că schimbarea proprietarului ICI Acrylics nu ar fi cauzat niciun prejudiciu suplimentar concurenței, astfel cum susține reclamanta, această circumstanță nu ar permite să se concluzioneze că reclamanta și Lucite au contribuit la o „singură gravitate” a încălcării și că, prin urmare, cuantumul de plecare al amenzii ar fi trebuit împărțit între ele.

119 În al doilea rând, teza reclamantei cu privire la necesitatea împărțirii cuantumului de plecare al amenzii între ea și Lucite nu ține seama de faptul că aprecierile care stau la baza stabilirii acestui cuantum [a se vedea considerentele (319)-(336) ale deciziei atacate] îi sunt pe deplin aplicabile.

120 În această privință, este necesar să se sublinieze că, potrivit deciziei atacate, atât reclamanta, cât și Lucite au săvârșit încălcarea prevăzută la articolul 1 din decizia respectivă. Astfel, reclamanta nu contestă răspunderea sa pentru o astfel de încălcare (a se vedea punctul 40 de mai sus). De asemenea, reclamanta nu contestă aprecierea Comisiei, potrivit căreia ea trebuie considerată ca atare „întreprindere, în sensul articolului 81 [CE]” [considerentul (288) al deciziei atacate].

121 În plus, reclamanta nu contestă nici aprecierea gravității încălcării, efectuată de Comisie în considerentele (319)-(331) ale deciziei atacate, nici aprecierea acesteia potrivit căreia, în contextul aplicării tratamentului diferențiat, cifra de afaceri realizată de Lucite prin vânzarea produselor din PMMA în 2000 constituie o indicație corespunzătoare privind dimensiunea și puterea economică relative ale ICI Acrylics pe piața relevantă [considerentul (334) al deciziei atacate].

122 În aceste condiții, argumentarea reclamantei constă în realitate în solicitarea unui tratament preferențial în ceea ce privește cuantumul de plecare al amenzii, în raport cu ceilalți destinatari ai deciziei atacate, pentru simplul motiv că a cedat activele care fac obiectul încălcării.

123 Or, încălcarea pe care a săvârșit-o nu a devenit mai puțin gravă numai ca urmare a acestui fapt. Astfel, reclamantei i s-a aplicat exact același cuantum de bază al amenzii ca și cum, în loc să cedeze ICI Acrylics către Lucite de la 2 noiembrie 1999, s-ar fi retras pur și simplu din încălcare la aceeași dată.

124 În consecință, contrar susținerilor sale, în pofida faptului că a participat la încălcare cu aceleași active precum Lucite ulterior, reclamanta a săvârșit o încălcare a cărei gravitate a justificat aplicarea cuantumului de plecare reținut de Comisie în privința sa. În consecință, teza sa potrivit căreia acest cuantum de plecare ar fi trebuit să fie împărțit între ea și Lucite nu poate fi reținută.

125 Celelalte argumente ale reclamantei nu sunt de natură să modifice această concluzie.

126 În primul rând, reclamanta arată că „împărțirea parametrului «durată»” al amenzii între ea și Lucite nu este suficientă. Astfel, în temeiul metodologiei Liniilor directoare, „parametrul «gravitate»” al amenzii ar avea impactul preponderent asupra cuantumului de bază al amenzii, cuantumul de plecare fiind majorat numai cu 10 % pentru fiecare an al încălcării. Astfel, în lipsa unui „raport liniar” între durata încălcării și cuantumul de bază al amenzii, deși „parametrul «durată»” a fost „împărțit” între reclamantă și Lucite, cuantumurile lor de bază combinate ar depăși ceea ce s-ar fi stabilit dacă ICI Acrylics ar fi avut același proprietar.

127 În această privință, trebuie amintit că cuantumul de bază al amenzii reclamantei a fost stabilit în funcție de durata propriei participări la încălcare (a se vedea punctul 26 de mai sus). Prin urmare, după cum Comisia subliniază în mod întemeiat, „parametrul «durată»” al amenzii a fost „împărțit” între reclamantă și Lucite.

128 Desigur, astfel cum susține reclamanta, cuantumurile de bază combinate al reclamantei și al Lucite depășesc ceea ce s-ar fi stabilit dacă ICI Acrylics ar fi avut același proprietar (a se vedea punctul 108 de mai sus). Trebuie să se constate însă că este vorba despre o simplă consecință a aplicării metodologiei prevăzute de Liniile directoare, care ilustrează politica pe care Comisia intenționa să o urmeze cadrul stabilirii amenzilor. Or, ținând seama de marja de apreciere de care Comisia dispune în această privință (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 7 iunie 1983, Musique Diffusion française și alții/Comisia, 100/80-103/80, Rec., p. 1825, punctele 105-109), aceasta putea să stabilească un astfel de raport între criteriile gravității și duratei încălcării.

129 Astfel, faptul că criteriul gravității încălcării a avut în speță o pondere mai mare în stabilirea cuantumului de bază al amenzii decât cel al duratei încălcării nu permite validarea tezei reclamantei în ceea ce privește necesitatea unei „împărțiri a «elementului gravitate»” al amenzii între ea și Lucite.

130 De altfel, în speță s-ar fi stabilit un „raport liniar” între durata încălcării și cuantumul de bază al amenzii, respectiv înmulțirea cuantumului de plecare al amenzii cu numărul de ani de participare a unei întreprinderi la încălcare, care este în defavoarea reclamantei, conducând la un cuantum de bază mai ridicat decât cel care i-a fost aplicat.

131 În al doilea rând, trebuie să se respingă argumentarea reclamantei întemeiată pe afirmația Comisiei, în comunicarea privind obiecțiunile, potrivit căreia, „în cazul în care întreprinderea care a dobândit activele continuă să încalce articolul 81 [CE] și/sau articolul 53 din Acordul privind SEE, răspunderea pentru încălcare trebuie împărțită între vânzător și dobânditorul activelor care fac obiectul încălcării” (punctul 347 din comunicarea privind obiecțiunile).

132 Contrar sugestiilor reclamantei, această afirmație nu conține nicio precizare cu privire la chestiunea delimitării eventuale a „elementului gravitate” al amenzii între ea și Lucite. După cum rezultă în mod clar din termenii utilizați de Comisie și din plasarea sa la punctul 5.6 din comunicarea privind obiecțiunile, afirmația respectivă vizează pur și simplu împărțirea răspunderilor pentru încălcare între vânzătorul și dobânditorul activelor care fac obiectul încălcării în contextul determinării destinatarilor comunicării privind obiecțiunile. Aceeași concluzie se impune în ceea ce privește trimiterea, într-o notă de subsol, la considerentul (43) al Deciziei 89/190/CEE a Comisiei din 21 decembrie 1988 privind o procedură de aplicare a articolului 85 din Tratatul CEE (IV/31.865, PVC) (JO 1989, L 74, p. 1). Pe de altă parte, trebuie amintit că, în decizia atacată, Comisia a efectuat o astfel de delimitare a răspunderilor pentru încălcare între reclamantă și Lucite (a se vedea punctul 21 de mai sus).

133 În al treilea rând, reclamanta arată că, în practica sa decizională anterioară, Comisia a aplicat o metodă care constă în defalcarea cuantumului amenzii în conformitate cu perioadele de proprietate ale unei entități implicate într-o încălcare.

134 În această privință, trebuie amintit că practica decizională a Comisiei nu servește drept cadru juridic pentru stabilirea cuantumului amenzilor în domeniul concurenței, Comisia dispunând în acest domeniu de o largă putere de apreciere, în exercitarea căreia nu este ținută de aprecierile pe care le-a făcut anterior (a se vedea Hotărârea Prym și Prym Consumer/Comisia, punctul 112 de mai sus, punctul 98 și jurisprudența citată).

135 În orice caz, reclamanta nu repune în discuție argumentul Comisiei potrivit căruia, spre deosebire de prezenta cauză, în deciziile pe care le invocă, ar fi vorba despre cesiunea unei filiale, dotată cu personalitate juridică. Or, este vorba despre o diferență de fapt fundamentală în contextul stabilirii cuantumului amenzilor, din moment ce, în lipsa personalității juridice a ICI Acrylics, nu i se putea aplica nicio amendă. Prin urmare, practica decizională a Comisiei cu privire la transmiterea unei filiale în perioada încălcării nu poate în orice caz să fie invocată în mod util de reclamantă în speță.

136 În sfârșit, trebuie să se observe că, în cadrul prezentului motiv, reclamanta menționează de asemenea încălcarea principiilor proporționalității și egalității de tratament. Reclamanta nu invocă însă argumente specifice în această privință, diferite de cele analizate mai sus în ceea ce privește existența pretinsei obligații a Comisiei de a împărți „elementul gravitate”, în considerarea lipsei unui prejudiciu suplimentar cauzat concurenței care să rezulte din cesiune. În consecință, aceste argumente trebuie să fie de asemenea respinse.

137 Prin urmare, cel de al treilea motiv trebuie respins întrucât urmărește să susțină cererea de anulare a articolului 2 al deciziei atacate. Pe de altă parte, elementele invocate în cadrul acestui motiv nu permit nici să se justifice reducerea cuantumului amenzii în temeiul competenței de fond a Tribunalului.

Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe caracterul necorespunzător al majorării cuantumului de plecare al amenzii în temeiul efectului descurajator

138 Prezentul motiv este împărțit în două aspecte. În cadrul primului aspect, reclamanta arată că, la stabilirea majorării cuantumului de plecare al amenzii în temeiul efectului descurajator, Comisia nu a ținut seama de capacitatea sa financiară efectivă. În cadrul celui de al doilea aspect, reclamanta susține, în subsidiar, că Comisia a încălcat principiile proporționalității și egalității de tratament.

Cu privire la primul aspect al motivului, întemeiat pe aprecierea eronată de către Comisie a capacității financiare efective a reclamantei

139 Reclamanta pretinde că majorarea cu 50 % a cuantumului de plecare al amenzii în temeiul efectului suficient de descurajator nu ține seama de capacitatea sa financiară reală efectivă. Astfel cum ar fi demonstrat cu ocazia investigației, aceasta nu s-ar reflecta în mod corespunzător în cifra sa de afaceri, pe care Comisia s-a întemeiat pentru a stabili majorarea. În opinia reclamantei, criteriul cifrei de afaceri este pertinent, drept „indicație" sau „aproximare" a puterii economice a unei întreprinderi, însă nu este suficient atunci când întreprinderea în cauză prezintă alte elemente de probă referitoare la puterea sa economică. În consecință, majorarea în discuție ar trebui eliminată.

140 În această privință, trebuie să se sublinieze mai întâi că, în considerentul (337) al deciziei atacate, Comisia a arătat că, în categoria încălcărilor foarte grave, scara amenzilor care pot fi aplicate permite totodată să se stabilească cuantumul amenzilor la un nivel care garantează că vor avea un efect suficient de descurajator „ținând seama de dimensiunea și de puterea economică a fiecărei întreprinderi". Pentru a aprecia dimensiunea și puterea economică ale reclamantei, Comisia a ținut seama de cifra de afaceri mondială a acesteia în 2005, ultimul exercițiu anterior anului în care a fost adoptată decizia atacată (8,49 miliarde de euro), și a decis să aplice un factor multiplicator de 1,5 la amenda acesteia [a se vedea considerentele (349) și (350) ale deciziei atacate].

141 În acest context, drept răspuns la argumentele reclamantei cu privire la utilizarea cifrei de afaceri pentru a aprecia capacitatea sa economică, Comisia a arătat că criteriul cifrei de afaceri furnizează o indicație rezonabilă și utilă privind capacitatea și puterea economică a unei întreprinderi și că în speță aplicase acest criteriu tuturor întreprinderilor în cauză în același mod [considerentul (347) al deciziei atacate].

142 În continuare, în ceea ce privește noțiunea de descurajare, trebuie amintit că aceasta constituie unul dintre elementele care trebuie luate în considerare la calcularea cuantumului amenzii. Astfel, potrivit unei jurisprudențe constante, amenzile aplicate pentru încălcări ale articolului 81 CE și prevăzute de articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 au drept obiect reprimarea actelor nelegale ale întreprinderilor în cauză, precum și descurajarea atât a întreprinderilor în discuție, cât și a altor operatori să încalce în viitor normele din materia dreptului concurenței al Uniunii. În consecință, atunci când Comisia calculează cuantumul amenzii, poate să țină seama, printre altele, de dimensiunea și de puterea economică a întreprinderii în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 29 iunie 2006, Showa Denko/Comisia, C-289/04 P, Rec., p. I-5859, punctul 16 și jurisprudența citată).

143 Luarea în considerare a dimensiunii și a resurselor globale ale întreprinderii în cauză pentru a asigura un efect suficient de descurajator al amenzii constă în impactul avut în vedere pentru întreprinderea menționată, sancțiunea trebuind să nu fie neglijabilă în raport cu, printre altele, capacitatea financiară a acesteia (Hotărârea Curții din 17 iunie 2010, Lafarge/Comisia, C-413/08 P, Rep., p. I-5361, punctul 104). Astfel, s-a statuat în mod special că obiectivul de descurajare pe care Comisia este întemeiată să îl urmărească la momentul stabilirii cuantumului unei amenzi nu poate fi atins în mod valabil decât ținând seama de situația întreprinderii în ziua în care se aplică amenda (Hotărârea Tribunalului din 5 aprilie 2006, Degussa/Comisia, T-279/02, Rec., p. II-897, punctul 278).

144 În speță, reclamanta nu contestă însăși posibilitatea Comisiei de a ține seama de dimensiunea și de puterea economică a întreprinderii pentru a adapta cuantumul amenzii. Ea contestă însă pertinența criteriului cifrei de afaceri în aprecierea propriei dimensiuni și a puterii sale economice.

145 În această privință, este necesar să se sublinieze că, în mod constant, Curtea consideră că cifra de afaceri globală a întreprinderii reprezintă o indicație, chiar dacă aproximativă și imperfectă, privind dimensiunea și puterea sa economică (a se vedea Hotărârea Dansk Rørindustri și alții/Comisia, punctul 112 de mai sus, punctul 243 și jurisprudența citată). Prin urmare, s-a statuat deja că, în

vederea stabilirii cuantumului amenzii la un nivel care să îi asigure un efect suficient de descurajator, Comisiei îi este permis să țină seama de cifra de afaceri totală a întreprinderii în cauză (Hotărârea Showa Denko/Comisia, punctul 142 de mai sus, punctele 15-18, Hotărârea Curții din 22 mai 2008, Evonik Degussa/Comisia și Consiliul, C-266/06 P, nepublicată în Repertoriu, punctul 120, și Hotărârea Tribunalului din 9 iulie 2003, Cheil Jedang/Comisia, T-220/00, Rec., p. II-2473, punctul 96).

146 Astfel, deși jurisprudența recunoaște în mod expres că cifra de afaceri globală a întreprinderii reprezintă o „indicație" privind dimensiunea și puterea sa economică care poate fi „imperfectă" și „aproximativă", ea validează în același timp utilizarea acestui criteriu în contextul stabilirii majorării amenzii în temeiul efectului descurajator. Această soluție are meritul incontestabil de a permite Comisiei să recurgă, în cadrul stabilirii cuantumului amenzilor, la un criteriu obiectiv și să îl aplice fără distincție tuturor întreprinderilor în cauză.

147 În consecință, susținerea potrivit căreia cifra de afaceri a unei întreprinderi nu ar reflecta decât în mod imperfect sau aproximativ puterea economică a acesteia nu este suficientă în sine pentru a elimina pertinența acestui criteriu în contextul stabilirii majorării cuantumului amenzii în temeiul efectului descurajator.

148 Desigur, astfel cum susține reclamanta, în esență, nu trebuie pierdut din vedere obiectivul urmărit prin aplicarea majorării respective, și anume adaptarea amenzii astfel încât aceasta să nu devină neglijabilă sau, dimpotrivă, excesivă, în special din punctul de vedere al capacității financiare a întreprinderii în discuție (a se vedea punctul 143 de mai sus și Hotărârea Degussa/Comisia, punctul 143 de mai sus, punctul 283, și Hotărârea Tribunalului din 18 iunie 2008, Hoechst/Comisia, T-410/03, Rep., p. II-881, punctul 379).

149 Cu toate acestea, elementele invocate de reclamantă nu permit să se stabilească faptul că cifra sa de afaceri luată în considerare de Comisie ar crea o imagine atât de înșelătoare asupra capacității sale financiare încât în speță nu s-ar fi ținut seama de obiectivul menționat.

150 Mai întâi, este necesar să se sublinieze că reclamanta nu prezintă niciun element concret în susținerea argumentelor și a cifrelor pe care le invocă, cererea introductivă nefăcând referire, cu privire la acest aspect, la niciun document.

151 În continuare, trebuie să se constate că reclamanta se limitează să invoce în cererea introductivă existența unui pasiv sub forma pensiilor, care ar fi mai important decât lasă să se întrevadă dimensiunea sa, precum și a unei datorii care poate fi atribuită finanțării unei achiziții realizate în 1997, fără să explice totuși în mod detaliat modul în care, în concret, existența acestor pasive ar afecta pertinența cifrei sale de afaceri din 2005, luată în considerare de Comisie.

152 Or, trebuie să se observe, astfel cum subliniază Comisia în mod întemeiat, că este vorba despre elemente care se referă la mai mulți ani, care nu reprezintă, prin urmare, un o indicator credibil privind puterea economică a întreprinderii la momentul adoptării deciziei atacate, și care de altfel au în principiu un impact inevitabil asupra cifrei de afaceri a întreprinderii. Pe de altă parte, reclamanta însăși afirmă în cererea introductivă că datoria în cauză „avea un impact asupra activităților sale". De asemenea, reclamanta nu a repus în discuție argumentul Comisiei potrivit căruia pasivele în discuție se repercutau în mod necesar asupra cifrei sale de afaceri.

153 În plus, este necesar să se sublinieze că reclamanta nu explică în ce măsură criteriul cifrei de afaceri nu ar reflecta în mod corespunzător capacitatea sa financiară, în considerarea elementelor pe care le invocă. Reclamanta se limitează să solicite eliminarea pur și simplu a majorării aplicate de Comisie. Este necesar să se constate însă că aceasta ar plasa reclamanta în aceeași situație cu Barlo și cu Lucite, cărora nu li s-a aplicat nicio majorare în temeiul efectului descurajator. Or, cifrele de afaceri ale acestor două întreprinderi reprezentau în 2005 aproximativ 4 % și, respectiv, 13 % din cifra de afaceri a reclamantei (a se vedea considerentele (36) și (46) ale deciziei atacate]. În lipsa elementelor de probă convingătoare, teza potrivit căreia cifra de afaceri a reclamantei ar fi atât de înșelătoare în ceea ce privește capacitatea sa financiară nu poate fi acceptată.

154 Rezultă că reclamanta nu a infirmat aprecierea Comisiei potrivit căreia cifra sa de afaceri furniza o „indicație rezonabilă și utilă privind capacitatea și puterea sa economică” [considerentul (347) al deciziei atacate]. În consecință, contrar susținerilor reclamantei, Comisia s-a putut întemeia pe respectiva cifră de afaceri pentru a stabili majorarea corespunzătoare (a se vedea în special punctele 146 și 147 de mai sus).

155 Pe de altă parte, în măsura în care reclamanta susține că Comisia a omis să examineze elementele de probă furnizate în cadrul procedurii administrative cu privire la capacitatea sa financiară, acest argument trebuie de asemenea respins. Pe de o parte, este vorba despre o simplă afirmație a reclamantei, care nu este dovedită de niciun element concret, precum, de exemplu, indicarea probelor care ar fi fost ignorate de Comisie. Pe de altă parte, în orice caz, din decizia atacată reiese că Comisia a examinat argumentele reclamantei potrivit cărora cifra sa de afaceri supraevalua capacitatea sa financiară, concluzionând de asemenea că cifra de afaceri reprezenta o indicație rezonabilă și utilă privind capacitatea și puterea sa economică [considerentele (343) și (347) ale deciziei atacate]. Chiar dacă Comisia nu a răspuns în mod detaliat la fiecare dintre argumentele reclamantei, această împrejurare nu permite să se afirme ca atare că aceste argumente nu au fost examinate.

156 În sfârșit, reclamanta mai susține că, în speță, se impunea cu atât mai mult ca necesitatea majorării să fie dovedită cu cât, astfel cum ar fi demonstrat, niciunul dintre adevărații autori ai încălcării nu era angajatul său și nu ocupa un post de răspundere în cadrul său, niciunul dintre membrii din conducerea sa nu facilitase executarea încălcării, iar cuantumul amenzii era deja foarte ridicat.

157 În această privință, este suficient să se menționeze că, în considerentele (337)-(350) ale deciziei atacate, în contextul evaluării gravității încălcării, Comisia a efectuat o majorare a cuantumului de bază al amenzii pentru a-i garanta „un efect suficient de descurajator, ținând seama de dimensiunea și de puterea economică a fiecărei întreprinderi” [considerentul (337) al deciziei atacate]. Această etapă în calcularea amenzii decurge din necesitatea de a adapta cuantumul de bază astfel încât amenda să aibă un caracter suficient de descurajator având în vedere resursele globale ale întreprinderii și capacitatea sa de a mobiliza fondurile necesare pentru plata amenzii. În consecință, susținerile reclamantei potrivit cărora niciunul dintre adevărații autori ai încălcării nu era angajatul său și nu ocupa un post de răspundere în cadrul său și niciunul dintre membrii din conducerea sa nu facilitase executarea încălcării nu sunt pertinente în acest context și, prin urmare, sunt inoperante.

158 Așadar, trebuie să se concluzioneze că argumentele invocate în cadrul primului aspect al motivului nu sunt de natură să repună în discuție majorarea aplicată reclamantei în considerentele (349) și (350) ale deciziei atacate.

159 Prin urmare, primul aspect al motivului trebuie respins întrucât urmărește să susțină cererea de anulare a articolului 2 al deciziei atacate.

Cu privire la al doilea aspect al motivului, întemeiat pe încălcarea principiilor proporționalității și egalității de tratament

160 Reclamanta susține că, presupunând chiar că Comisia ar fi avut dreptul să aplice o majorare descurajatoare întemeiată exclusiv pe cifra de afaceri, ea trebuia să trateze destinatarii deciziei atacate în mod echitabil și proporțional. Or, majorarea impusă reclamantei ar fi proporțional mai ridicată decât cea a Atofina și, prin urmare, ar încălca principiile proporționalității și egalității de tratament.

161 În această privință, este necesar să se observe că, astfel cum subliniază reclamanta, cifra de afaceri luată în considerare de Comisie în cazul reclamantei (8,49 miliarde de euro) este efectiv de șaisprezece ori mai redusă decât cea a Atofina (143 miliarde de euro), în timp ce majorarea aplicată amenzii reclamantei (50 %) este doar de patru ori mai redusă decât cea a Atofina (200 %).

162 Această observație nu este totuși suficientă pentru a repune în discuție nivelul majorării aplicate reclamantei, având în vedere principiile pe care le invocă.

163 În primul rând, această diferență în raport cu tratamentul rezervat unei alte întreprinderi nu înseamnă în sine că majorarea reclamantei nu este proporțională cu obiectivul urmărit, și anume, potrivit considerentului (337) al deciziei atacate, stabilirea cuantumului amenzii acesteia la un nivel care garantează că va avea un efect suficient de descurajator, ținând seama de dimensiunea și de puterea sa economică. Or, în cadrul prezentului aspect al motivului, reclamanta nu invocă argumente în acest sens.

164 În orice caz, argumentul reclamantei, în măsura în care este concentrat pe situația Atofina și presupunând că este întemeiat, ar avea drept rezultat că majorarea reclamantei ar fi de numai 12,5 % (majorare de șaisprezece ori mai redusă decât cea de 200 % aplicată Atofina). Or, ținând seama de dimensiunea și de puterea economică ale acesteia, astfel cum le reflectă cifra sa de afaceri în 2005, o astfel de majorare ar fi insuficientă pentru a se atinge scopul urmărit.

165 În al doilea rând, presupunând chiar că această diferență poate fi considerată o încălcare a principiului egalității de tratament, nu ar rezulta în mod necesar că reclamanta are dreptul de a obține o reducere a majorării aplicate.

166 Cu privire la acest aspect, Comisia arată în mod întemeiat că reclamanta încearcă să aplice „invers” soluția evidențiată în Hotărârea Tribunalului din 29 aprilie 2004, Tokai Carbon și alții/Comisia (T-236/01, T-239/01, T-244/01-T-246/01, T-251/01 și T-252/01, Rec., p. II-1181, punctele 244-249). În cauza în care s-a pronunțat această hotărâre, cifra de afaceri a întreprinderii Showa Denko KK (denumită în continuare „SDK”) fusese de două ori mai mare decât cea a întreprinderii VAW Aluminium AG (denumită în continuare „VAW”). Or, Comisia aplicase SDK o majorare de șase ori mai mare (150 %) decât cea aplicată VAW (25 %). În asemenea situație, Tribunalul a hotărât să înlocuiască majorarea aplicată SDK cu o majorare de 50 %, care este, așadar, de două ori mai mare decât cea aplicată VAW.

167 Aceasta nu înseamnă însă că o întreprindere precum reclamanta poate invoca în favoarea sa o pretinsă încălcare a principiului egalității de tratament care rezultă din faptul că majorarea aplicată unei întreprinderi mai mari decât ea nu este suficient de ridicată pentru a se ține seama de diferența de dimensiune dintre aceste două întreprinderi.

168 În al treilea rând, în orice caz, temeinicia nivelului majorării aplicate reclamantei, în raport cu principiile egalității de tratament și proporționalității, ar trebui examinată, dacă este cazul, nu numai în raport cu majorarea aplicată Atofina, ci și în raport cu majorările aplicate celorlalte întreprinderi în cauză.

169 În special, astfel cum reiese din jurisprudență, soluția reținută de Tribunal în cadrul examinării prezentului aspect al motivului nu poate să aibă ca efect nașterea unei inegalități de tratament între întreprinderile care au participat la încălcarea în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea Sarrió/Comisia, punctul 97 de mai sus, punctul 97, și Hotărârea Curții din 25 ianuarie 2007, Dalmine/Comisia, C-407/04 P, Rep., p. I-829, punctul 152).

170 Or, în cererea introductivă, reclamanta nu invocă argumente în acest sens.

171 De altfel, este necesar să se menționeze că majorările aplicate în decizia atacată au fost următoarele, în ordine crescătoare:

— Barlo, cu o cifră de afaceri de 310,85 milioane de euro [considerentul (46) al deciziei atacate], nu i s-a aplicat nicio majorare;

— Lucite, cu o cifră de afaceri de aproximativ 1,14 miliarde de euro [considerentul (36) al deciziei atacate], nu i s-a aplicat nicio majorare;

— trei societăți ale grupului Total (Arkema, Altuglas și Altumax), cu o cifră de afaceri de 5,71 miliarde de euro [considerentul (14) al deciziei atacate], li s-a aplicat o majorare „ipotetică” de 25 % (factor multiplicator 1,25), pentru calculul majorării pentru încălcări repetate, proprie acestor trei societăți

(a se vedea nota de subsol 233 din decizia atacată). Pe de altă parte, pronunțându-se cu privire la acțiunea formulată de aceste societăți împotriva deciziei atacate, Tribunalul a redus cuantumul amenzii care le-a fost aplicată, recalculând cuantumul global al acesteia pe baza aplicării majorării de 25 % în temeiul efectului descurajator (Hotărârea Tribunalului din 7 iunie 2011, Arkema France și alții/Comisia, T-217/06, Rep., p. II-2593, punctele 339 și 340);

— reclamantei, cu o cifră de afaceri în 2005 de 8,49 miliarde, i s-a aplicat o majorare de 50 % (factor multiplicator 1,5);

— Degussa, cu o cifră de afaceri de 11,75 miliarde de euro, i s-a aplicat o majorare de 75 % (factor multiplicator 1,75);

— Atofina (cinci societăți ale grupului Total) i s-a aplicat o majorare de 200 % (factor multiplicator 3) pe baza cifrei de afaceri a Total SA în 2005, de 143,168 miliarde de euro [considerentele (349) și (350) ale deciziei atacate].

172 Astfel, reiese cu claritate din decizia atacată că situația Atofina este un caz special al unei întreprinderi care avea o cifră de afaceri cu mult mai mare decât cifra de afaceri a tuturor celorlalte întreprinderi în cauză. În schimb, abordarea Comisiei în ceea ce privește celelalte întreprinderi a fost coerentă, aceasta stabilind majorările de 25 %, de 50 % și de 75 % în privința întreprinderilor ale căror cifre de afaceri erau de 5,71, de 8,49 și, respectiv, de 11,75 miliarde de euro.

173 Desigur, Comisia nu a urmat în mod strict proporțiile matematice și, în special, diferența relativă în nivelul majorării (în procente) dintre Arkema și reclamantă (+ 100 %) este mai mare decât cea dintre cifrele lor de afaceri (+ 48 %), această diferență fiind mai redusă în ceea ce privește reclamanta și Degussa (+ 50 % pentru majorare și + 38 % pentru cifrele de afaceri).

174 Această ultimă constatare nu este totuși suficientă pentru a dovedi o încălcare a principiilor invocate de reclamantă. Astfel, ținând seama de marja de apreciere de care dispune Comisia în acest domeniu și de obiectivul de descurajare urmărit prin aplicarea majorărilor în discuție, nu i se poate pretinde acesteia, în temeiul principiilor egalității de tratament și proporționalității, să garanteze că diferențele dintre nivelurile acestor majorări reflectă în mod strict orice diferențiere între acestea în ceea ce privește cifrele lor de afaceri (a se vedea de asemenea în acest sens și prin analogie Hotărârea Evonik Degussa/Comisia și Consiliul, punctul 145 de mai sus, punctul 122). Astfel cum reiese din jurisprudență, deși cifra de afaceri reprezintă un criteriu relevant în cadrul stabilirii cuantumului amenzii la un nivel care să îi asigure un efect suficient de descurajator, stabilirea unei amenzi adecvate nu poate fi însă în mod necesar rezultatul unui simplu calcul aritmetic bazat pe cifra de afaceri globală (a se vedea în acest sens Hotărârea Musique Diffusion française și alții/Comisia, punctul 128 de mai sus, punctul 121, și Hotărârea Evonik Degussa/Comisia și Consiliul, punctul 145 de mai sus, punctul 120).

175 În consecință, tratamentul întreprinderilor care se află, în ceea ce privește cifrele lor de afaceri, într-o situație mai comparabilă decât Atofina cu cea a reclamantei nu permite să se constate o încălcare a principiilor egalității de tratament și proporționalității. În schimb, argumentarea reclamantei, în măsura în care aceasta solicită un tratament proporțional exclusiv cu cel al Atofina, și anume, în esență, o majorare de 12,5 % (a se vedea punctul 164 de mai sus), dacă ar fi acceptată, ar fi de natură să dea naștere unei diferențe de tratament în raport cu celelalte întreprinderi în cauză.

176 În acest context, este necesar să se insiste și asupra faptului că reclamanta trece sub tăcere, printre altele, cazul Lucite. Or, trebuie amintit că reclamanta și Lucite au comis încălcarea, în mod succesiv, cu aceleași active, iar Comisia le-a atribuit aceleași cuantumuri de plecare ale amenzii, pe baza aceleiași cifre de afaceri în ceea ce privește produsele din PMMA. Prin urmare, până la această etapă, cuantumurile amenzilor acestor două întreprinderi au fost calculate în mod identic, dar, spre deosebire de reclamantă, Lucite nu i s-a aplicat nicio majorare în temeiul efectului descurajator. Cu toate acestea, dat fiind că cifra de afaceri a Lucite era de 7,5 ori mai redusă decât cea a reclamantei, nu se poate susține că majorarea de 50 % aplicată reclamantei este contrară principiilor invocate.

177 În aceste condiții, cel de al doilea aspect al motivului trebuie respins întrucât urmărește să susțină cererea de anulare a articolului 2 al deciziei atacate.

178 Pe de altă parte, pentru motivele precedente, elementele invocate de reclamantă în cadrul celui de al patrulea motiv nu permit nici să se justifice reducerea cuantumului amenzii, întrucât reclamanta se întemeiază pe majorarea cuantumului de plecare în temeiul efectului descurajator, în temeiul competenței de fond a Tribunalului. Prin urmare, acest motiv trebuie respins în totalitate.

Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe refuzul nejustificat de a acorda o reducere a cuantumului amenzii în temeiul cooperării cu Comisia

179 Prezentul motiv este împărțit în două aspecte. În cadrul primului aspect, reclamanta formulează o critică la adresa Comisiei pentru refuzul acesteia de a-i acorda o reducere a cuantumului amenzii în temeiul Comunicării privind cooperarea. În cadrul celui de al doilea aspect, reclamanta arată, în subsidiar, că Comisia ar fi trebuit cel puțin să recunoască meritul cooperării sale în afara domeniului de aplicare al comunicării respective.

Cu privire la primul aspect motivului, privind refuzul de a acorda o reducere a cuantumului amenzii în temeiul Comunicării privind cooperarea

180 Acest aspect al motivului este întemeiat în esență pe două critici. Pe de o parte, reclamanta reproșează Comisiei că a considerat în mod greșit că elementele pe care le-a furnizat nu conferă nicio valoare adăugată investigației acesteia. Pe de altă parte, reclamanta arată că întârzierea cu care a furnizat aceste elemente în raport cu celelalte întreprinderi în cauză a fost cauzată de comportamentul Comisiei.

— Cu privire la aprecierea eronată a valorii adăugate a elementelor conținute de cererea formulată în temeiul Comunicării privind cooperarea

181 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că Comisia dispune de o putere de apreciere largă în ce privește metoda de calcul al amenzilor și, în această privință, poate să țină cont de elemente multiple, între care figurează cooperarea întreprinderilor în cauză în cursul investigației realizate de către serviciile acestei instituții. În această privință, Comisia dispune de o marjă de apreciere largă pentru a evalua calitatea și utilitatea cooperării unei întreprinderi, în special în raport cu contribuțiile altor întreprinderi (Hotărârea Curții din 10 mai 2007, SGL Carbon/Comisia, C-328/05 P, Rep., p. I-3921, punctele 81 și 88).

182 Pentru a justifica o reducere întemeiată pe Comunicarea privind cooperarea, informațiile furnizate trebuie să poată fi considerate ca demonstrând o veritabilă cooperare din partea acesteia, fiind subînțeles că obiectivul reducerii cuantumului amenzii constă în a recompensa o întreprindere pentru o contribuție cu ocazia procedurii administrative, care a permis Comisiei să constate mai ușor o încălcare (a se vedea în acest sens Hotărârea Erste Group Bank și alții/Comisia, punctul 116 de mai sus, punctul 305). Astfel, comportamentul unei întreprinderi trebuie să faciliteze sarcina Comisiei constând în constatarea și în sancționarea încălcărilor normelor de drept al concurenței al Uniunii (a se vedea Hotărârea JFE Engineering și alții/Comisia, punctul 54 de mai sus, punctul 499 și jurisprudența citată) și să demonstreze un veritabil spirit de cooperare (Hotărârea Dansk Rørindustri și alții/Comisia, punctul 112 de mai sus, punctele 395 și 396).

183 Având în vedere rațiunea unei reduceri, Comisia nu poate face abstracție de utilitatea informației furnizate, care depinde în mod necesar de elementele de probă de care dispune deja (Hotărârea Tribunalului din 28 aprilie 2010, Gütermann și Zwicky/Comisia, T-456/05 și T-457/05, Rep., p. II-1443, punctul 221).

184 Pe de altă parte, dacă Comisia era obligată să motiveze rațiunile pentru care consideră că elementele furnizate de întreprinderi în cadrul Comunicării privind cooperarea constituie o contribuție care justifică sau nu justifică o reducere a cuantumului amenzii aplicate, revine în schimb întreprinderilor care doresc să conteste decizia Comisiei în această privință să demonstreze că, în lipsa unor astfel de informații furnizate în mod voluntar de aceste întreprinderi, Comisia nu ar fi fost în măsură să dovedească esențialul încălcării și să adopte, așadar, o decizie prin care să aplice amenzi (Hotărârea Erste Group Bank și alții/Comisia, punctul 116 de mai sus, punctul 297).

185 În Comunicarea privind cooperarea, Comisia a definit condițiile în care întreprinderile care cooperează cu ea în cursul investigării unei înțelegeri pot fi scutite de amendă sau pot beneficia de o reducere a amenzii pe care ar fi trebuit să o plătească.

186 În special, Comisia a arătat că întreprinderile care nu îndeplinesc condițiile pentru a beneficia de o imunitate la amenzi pot totuși beneficia de o reducere a amenzii (punctul 20 din Comunicarea privind cooperarea). Potrivit punctului 21 din comunicarea menționată, pentru a putea îndeplini condițiile necesare pentru o astfel de reducere, „o întreprindere trebuie să furnizeze Comisiei elementele de probă cu privire la presupusa încălcare care reprezintă o valoare adăugată semnificativă în raport cu elementele de probă aflate deja în posesia Comisiei și trebuie să înceteze participarea la presupusa activitate ilicită cel mai târziu la momentul la care furnizează aceste elemente de probă”.

187 Pe de altă parte, punctul 22 din Comunicarea privind cooperarea prevede:

„Noțiunea «valoare adăugată» se referă la măsura în care probele furnizate întăresc, prin natura și/sau prin nivelul de detaliere al acestora, capacitatea Comisiei de a demonstra existența faptelor în cauză. În această evaluare, Comisia consideră în general că probele scrise care se raportează la perioada din care datează faptele au o valoare mai mare decât [cea a] probelor stabilite ulterior. De asemenea, se consideră în general că probele incriminatorii care sunt direct relevante pentru faptele în cauză au o valoare mai mare decât cele care au o relevanță indirectă.”

188 În decizia atacată, Comisia a subliniat că reclamanta solicitase aplicarea Comunicării privind cooperarea la 18 octombrie 2004, după primirea de către Comisie a cererilor în temeiul comunicării menționate formulate de Degussa (la 20 decembrie 2002), de Atofina (la 3 aprilie 2003) și de Lucite (la 11 iulie 2003) [considerentul (416) al deciziei atacate]. În considerentul (417) al deciziei atacate se prevede că, în aplicarea Comunicării privind cooperarea, Comisia a examinat contribuția reclamantei în ordinea cronologică în care avuseseră loc trimiterile, pentru a determina dacă aducea o valoare adăugată semnificativă în sensul punctului 21 din comunicarea menționată. În temeiul acestor criterii, Comisia a considerat că elementele de probă furnizate de reclamantă nu aduceau o valoare adăugată semnificativă în sensul Comunicării privind cooperarea [considerentul (417) al deciziei atacate].

189 În speță, în primul rând, reclamanta arată că Comisia a aplicat un criteriu juridic eronat pentru a respinge cererea sa de reducere a cuantumului amenzii, întrucât, în considerentul (419) al deciziei atacate, aceasta din urmă afirmă că documentele pe care le-a furnizat nu i-au permis „să demonstreze existența faptelor”. Or, reclamanta susține că, în aplicarea punctului 21 din Comunicarea privind cooperarea, criteriul corect este cel al sporirii capacității Comisiei de a demonstra existența faptelor.

190 Acest argument nu corespunde situației de fapt și trebuie respins.

191 Astfel, după cum s-a subliniat la punctul 188 de mai sus, reiese cu claritate din considerentele (416)-(419) ale deciziei atacate că Comisia a aplicat în mod corect dispoziția pertinentă din Comunicarea privind cooperarea, mai precis punctul 21 din aceasta, atunci când a utilizat criteriul „valorii adăugate semnificative” (a se vedea punctul 188 de mai sus). Pe de altă parte, în scrisoarea din 11 august 2005, prin care reclamanta a fost informată cu privire la respingerea cererii sale de reducere a cuantumului amenzii în acest temei, Comisia a afirmat că „probele furnizate [de reclamantă] nu [au] adu[s] o valoare adăugată semnificativă în sensul punctelor 21 și 22 din [Comunicarea privind cooperarea]”, menționând astfel criteriul pertinent.

192 În al doilea rând, reclamanta susține în esență că elementele pe care le-a furnizat îndeplinesc condițiile prevăzute la punctele 21 și 22 din Comunicarea privind cooperarea.

193 În această privință, trebuie amintit că, în aplicarea jurisprudenței citate la punctul 184 de mai sus, îi revine reclamantei sarcina să demonstreze că aceste condiții au fost îndeplinite. Or, trebuie să se insiste asupra faptului că, deși, în cererea introductivă, reclamanta menționează, în general și fără dovezi, eforturile susținute pe care le-ar fi făcut pentru a coopera cu Comisia, evocând „multe zile de muncă a specialiștilor în tehnologia informației” și „mai mult de o mie de ore de analiză de către consilieri externi” care ar fi condus la comunicarea voluntară către Comisie a „168 de documente extrase din sisteme de salvare și de pe servere”, argumentarea reclamantei dezvoltată în cadrul prezentului motiv este întemeiată în realitate pe câteva documente din perioada încălcării citate în considerentele (101), (104), (115) și (156) ale deciziei atacate. Reclamanta susține că aceste documente au consolidat teza Comisiei și au ajutat-o în investigația sa, întrucât le citează în decizia atacată și întrucât este vorba despre documente rare de actualitate în cadrul acestei investigații. Pe de altă parte, Comunicarea privind cooperarea ar acorda o mare valoare unor asemenea documente de actualitate.

194 Aceste argumente nu permit totuși să se repună în discuție aprecierea Comisiei.

195 În primul rând, în ceea ce privește mesajele electronice interne ale reclamantei citate în considerentul (101) al deciziei atacate, se face referire la un acord cu privire la o creștere a prețurilor în cel de al doilea trimestru al anului 1998 și la o majorare cu 5 % pentru plăcile introduse pe piața Regatului Unit începând din 1 ianuarie 1999 (a se vedea nota de subsol 27 din decizia atacată). De asemenea, documentele citate în considerentul (156) al deciziei atacate menționează o majorare a prețurilor în cel de al doilea trimestru al anului 1998. Cu toate acestea, astfel cum susține Comisia, din decizia atacată rezultă [a se vedea, de exemplu, considerentele (155), (157) și (158) ale deciziei atacate] că, înainte de primirea acestor documente, avea deja cunoștință de discuțiile cu privire la prețuri și de acordurile cu privire la majorările de prețuri la nivel european în cel de al doilea trimestru al anului 1998.

196 Desigur, astfel cum subliniază reclamanta, documentul citat în considerentul (101) al deciziei atacate a permis Comisiei să expună modul în care se desfășurau reuniunile anticoncurențiale în discuție. De asemenea, documentele citate în considerentul (156) al deciziei atacate arată modul de punere în aplicare a majorărilor de prețuri. Este vorba însă numai despre informații care permit replasarea în contextul lor a majorărilor de prețuri în privința cărora Comisia dispunea deja de probe suficiente.

197 În al doilea rând, în ceea ce privește cele două mesaje electronice interne ale reclamantei citate în considerentul (104) și la nota de subsol 31 din decizia atacată pentru a ilustra faptul că majorările de prețuri nu au fost puse în aplicare întotdeauna (a se vedea nota de subsol 31 din decizia atacată), este necesar să se sublinieze că, înainte de primirea acestor documente, Comisia avea deja cunoștință despre acest fapt și dispunea de probe în acest sens, după cum reiese din mai multe considerente ale deciziei atacate [a se vedea, de exemplu, considerentele (110), (120), (123), (125), (128), (129), (134), (140), (143), (148), (167) și (184) ale deciziei atacate]. Faptul, subliniat de reclamantă, că ar fi vorba despre unicele documente din perioada încălcării citate la punctul 4.2.3 din decizia atacată, intitulat „Punerea în aplicare și monitorizarea acordurilor cu privire la prețuri”, nu este în sine de natură să demonstreze valoarea sa adăugată semnificativă.

198 În al treilea rând, în ceea ce privește procesul-verbal al unei reuniuni citate în considerentul (115) al deciziei atacate, acest document confirmă doar că la data indicată a avut loc o reuniune între reclamantă și Degussa, întrucât informațiile cu privire la caracterul anticoncurențial al acesteia fuseseră furnizate de Degussa. Pe de altă parte, trebuie să se sublinieze că, în cadrul prezentei acțiuni, reclamanta susține tocmai că documentul menționat atribuie un caracter legal reuniunii în discuție și, prin urmare, nu poate pretinde că acesta a avut o valoare adăugată semnificativă pentru Comisie.

199 În plus, este necesar să se sublinieze că reclamanta nu contestă aprecierea Comisiei potrivit căreia, în momentul în care a primit documentele sus-menționate, dispunea deja de suficiente probe determinante de la alte întreprinderi pentru a demonstra existența faptelor. Reclamanta susține însă

că, în conformitate cu Comunicarea privind cooperarea, problema nu este aceea de a stabili dacă Comisia primise deja „suficiente probe” pentru a dovedi temeinicia tezei sale, ci de a stabili dacă elementele sale de probă „consolidau” această teză. Or, în opinia reclamantei, indiferent cât de solidă ar putea fi o teză, aceasta mai poate fi consolidată prin elemente de probă suplimentare sau mai valoroase și în special prin documente de actualitate.

200 Această argumentare nu poate fi admisă. Astfel, ea înseamnă, în esență, că ar trebui să se considere că orice element de probă citat într-o decizie în materie de înțelegeri și *a fortiori* un document de actualitate aduce o „valoare adăugată semnificativă” în sensul Comunicării privind cooperarea și, prin urmare, justifică o reducere a cuantumului amenzii. Or, un astfel de rezultat ar fi incompatibil cu jurisprudența amintită la punctele 181-183 de mai sus.

201 Astfel, s-a statuat, de exemplu, că o declarație care se limitează să susțină, într-o anumită măsură, o declarație de care Comisia dispunea deja nu facilitează sarcina Comisiei în mod semnificativ și nu poate fi suficientă pentru a justifica o reducere a cuantumului amenzii în temeiul cooperării (a se vedea Hotărârea Gütermann și Zwicky/Comisia, punctul 183 de mai sus, punctul 222 și jurisprudența citată). Rezultă că simplul fapt că un document prezintă o anumită utilitate pentru Comisie și că aceasta îl invocă, prin urmare, în decizia sa nu permite să se justifice o reducere a cuantumului amenzii în temeiul cooperării.

202 Pe de altă parte, este necesar să se sublinieze că reclamanta își concentrează argumentarea pe modul de redactare a punctului 22 din Comunicarea privind cooperarea, potrivit căruia trebuie să se verifice dacă „elementele de probă furnizate întăresc […] capacitatea Comisiei de a demonstra existența faptelor în cauză”. Astfel, din cuprinsul acestui punct reiese cu claritate că enunță definiția noțiunii „valoare adăugată”, în timp ce criteriul pertinent pentru a aprecia oportunitatea unei reduceri a cuantumului amenzii, prevăzut la punctul 21 din comunicarea menționată, este cel al „valorii adăugate semnificative”. Or, reclamanta nici nu încearcă să dovedească modul în care documentele pe care le invocă ar fi facilitat sarcina Comisiei în mod „semnificativ”.

203 În consecință, reclamanta nu a dovedit că concluzia Comisiei menționată la punctul 188 de mai sus este afectată de o eroare vădită de apreciere.

204 Prin urmare, prezenta critică trebuie respinsă.

— Cu privire la răspunderea Comisiei pentru întârzierea reclamantei în furnizarea elementelor sale în raport cu celelalte întreprinderi în cauză

205 Reclamanta reproșează Comisiei că este cea care a cauzat formularea tardivă a cererii sale în temeiul Comunicării privind cooperarea.

206 În primul rând, reclamanta arată că Comisia nu și-a îndeplinit obligația de a o informa cu privire la investigație mai mult de un an după informarea tuturor celorlalți participanți la înțelegere.

207 Cu privire la acest aspect, trebuie subliniat că reclamanta nu invocă nicio încălcare a dreptului său la apărare rezultată dintr-o informare pretins tardivă cu privire la investigație. Ea susține, în schimb, în esență, că șansele sale de a obține o reducere a cuantumului amenzii în temeiul cooperării sale cu Comisia au fost compromise.

208 În această privință, trebuie amintit că prima măsură de investigare adresată reclamantei în cadrul investigației, respectiv o solicitare de informații, datează din 29 iulie 2004 (a se vedea punctul 10 de mai sus). Or, Degussa a introdus cererea sa de imunitate la 20 decembrie 2002, iar celelalte întreprinderi în cauză (Atofina, Barlo și Lucite) au fost informate în mod necesar cu privire la investigație la 25 martie 2003, dată la care au început inspecțiile în incintele lor (a se vedea punctul 7

de mai sus). Pe de altă parte, la 3 aprilie și la 11 iulie 2003, Atofina și Lucite au depus cererile lor respective în temeiul Comunicării privind cooperarea, care au fost admise (a se vedea punctele 8 și 28 de mai sus).

209 Astfel, situația reclamantei se deosebește de cea a tuturor celorlalți destinatari ai deciziei atacate care puteau avea dreptul la o reducere a cuantumului amenzii în temeiul Comunicării privind cooperarea, având în vedere că a făcut obiectul unei prime măsuri de investigare la 16 luni după aceste întreprinderi. Or, astfel cum reiese din considerațiile precedente (a se vedea, de exemplu, punctul 183 de mai sus), momentul formulării cererii în temeiul Comunicării privind cooperarea poate fi determinant în ceea ce privește perspectivele unei reduceri a cuantumului amenzii.

210 Contrar susținerilor reclamantei, această considerație nu este însă de natură să invalideze aprecierea utilității cooperării sale cu Comisia și să conducă la o reducere a cuantumului amenzii în acest temei.

211 Pe de o parte, reclamanta nu invocă nicio normă de drept care ar fi izvorul unei obligații a Comisiei, în acest stadiu, de a o informa în mod special cu privire la investigație sau de a lua măsuri de investigare în privința sa, în special pentru a-i permite în timp util să formuleze o cerere în temeiul Comunicării privind cooperarea.

212 Pe de altă parte, în ședință, reclamanta a recunoscut în mod expres, drept răspuns la o întrebare a Tribunalului, pe de o parte, că avusese posibilitatea, la fel ca orice altă întreprindere în cauză, să depună o cerere în temeiul Comunicării privind cooperarea la momentul dorit și, pe de altă parte, că elementele dosarului demonstrau că ar fi putut să știe, cu mult timp înainte de prima măsură de investigare dispusă în privința sa, că investigația în sectorul metacrilaților era în curs de desfășurare (a se vedea de asemenea punctele 216 și 217 de mai jos).

213 De altfel, trebuie amintit în mod special că din articolele 11 și 14 din Regulamentul nr. 17 al Consiliului din 6 februarie 1962, Primul regulament de punere în aplicare a articolelor [81 CE] și [82 CE] (JO 1962, 13, p. 204, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 3), în vigoare până la 30 aprilie 2004, și din articolele 18-20 din Regulamentul nr. 1/2003, aplicabil ulterior acestei date, reiese cu claritate că Comisia „poate” dispune măsuri de investigare, precum solicitări de informații sau inspecții. După cum susține Comisia, nicio dispoziție nu o obligă să efectueze astfel de măsuri simultan în privința tuturor întreprinderilor în cauză.

214 În plus, în speță, ca răspuns la o întrebare scrisă a Tribunalului, Comisia a confirmat că, încă din momentul primirii unei scrisori din 7 aprilie 2003 din partea Lucite, mai precis, la scurt timp după inspecțiile din 25 martie 2003, era la curent cu implicarea eventuală în cauză a reclamantei. Comisia a precizat însă că, având în vedere necesitățile imediate ale investigației, nu a considerat necesar să contacteze reclamanta în acel moment. Astfel, dat fiind că unitatea comercială care a comis încălcarea, ICI Acrylics, fusese cedată Lucite, Comisia ar fi presupus că această din urmă întreprindere care era cel mai bine situată, în acest stadiu, pentru a răspunde la întrebările privind înțelegerea, întrucât avea acces la documente și la membrii personalului vizați.

215 Întrucât această apreciere nu a fost contestată de reclamantă în ședință, rezultă, așadar, că decizia de a nu dispune măsuri de investigare în privința reclamantei anterior datei de 29 iulie 2004 a fost întemeiată pe elemente obiective.

216 Pe de altă parte, în orice caz, ca răspuns la o întrebare scrisă a Tribunalului, Comisia a depus două documente care demonstrează că existența investigării în discuție fusese făcută publică de Comisie la 14 aprilie 2003 și de Lucite la 17 iunie 2003, mai precis, înainte de formularea de către Lucite a cererii sale în temeiul Comunicării privind cooperarea, la 11 iulie 2003, și cu mult timp înainte de introducerea cererii reclamantei în acest scop, la 18 octombrie 2004.

217 În aceste condiții, reclamanta nu poate pretinde că comportamentul Comisiei este cel care a cauzat depunerea tardivă a cererii sale în temeiul Comunicării privind cooperarea. Pe de altă parte, în ședință, ca răspuns la o întrebare a Tribunalului, reclamanta a recunoscut, având în vedere

documentele sus-menționate, că ar fi putut cunoaște existența unei investigări în curs de desfășurare. Prin urmare, reclamanta a declarat că în prezent obiecțiile sale în privința Comisiei erau concentrate mai curând asupra modului în care aceasta din urmă acționase în contactele sale cu Lucite (a se vedea punctul 219 și următoarele de mai jos).

218 În consecință, argumentarea întemeiată pe o informare pretins tardivă cu privire la existența investigării trebuie respinsă.

219 În al doilea rând, reclamanta reproșează Comisiei că a informat Lucite că ea nu avea cunoștință de investigare și că a deconsiliat Lucite să o informeze cu privire la aceasta.

220 În plus, în ședință, reclamanta a susținut că modul în care acționase Comisia în contactele sale cu Lucite, în special în scrisoarea din 8 mai 2003 adresată acestei întreprinderi, constituie o încălcare a principiilor bunei administrări și egalității de tratament. Astfel, Comisia ar fi informat Lucite că reclamanta nu formulase încă o cerere în temeiul Comunicării privind cooperarea și ar fi distrus egalitatea dintre întreprinderile în cauză în ceea ce privește aplicarea comunicării menționate. Întemeindu-se pe soluția evidențiată de Tribunal în Hotărârea Hoechst/Comisia, punctul 148 de mai sus, reclamanta solicită, așadar, o reducere a cuantumului amenzii în considerarea încălcării principiilor sus-menționate.

221 Cu privire la acest aspect, trebuie arătat mai întâi că, în înscrisurile sale, reclamanta nu a invocat în mod expres încălcarea principiilor bunei administrări și egalității de tratament în prezentul context. Reclamanta a criticat totuși pe larg modul în care Comisia acționase în contactele sale cu Lucite, afirmând în special că comportamentul Comisiei fusese cauza faptului că „nu a fost informată cu privire la investigare la fel ca ceilalți participanți la înțelegere” și că Comisia „interveni[se] în cursă în detrimentul [său]”. În aceste condiții, este necesar să se constate că argumentarea invocată în ședință constituie dezvoltarea unui motiv enunțat în cererea introductivă de instanță și care prezintă o legătură strânsă cu acesta și, în consecință, trebuie declarat admisibil în temeiul articolului 48 din Regulamentul de procedură al Tribunalului (a se vedea în acest sens Ordonanța președintelui Camerei a treia a Curții din 13 noiembrie 2001, Dürbeck/Comisia, C-430/00 P, Rec., p. I-8547, punctul 17, Hotărârea Curții din 3 septembrie 2008, Kadi și Al Barakaat International Foundation/Consiliul și Comisia, C-402/05 P și C-415/05 P, Rep., p. I-6351, punctele 278 și 279, și Hotărârea Tribunalului din 21 martie 2002, Joynson/Comisia, T-231/99, Rec., p. II-2085, punctul 156), astfel cum a susținut reclamanta în ședință. Pe de altă parte, invitată să formuleze observații cu privire la acest aspect, Comisia nu a formulat nicio obiecție în ceea ce privește admisibilitatea acestei argumentări.

222 În continuare, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, în cazurile în care instituțiile Uniunii dispun de putere de apreciere pentru a fi în măsură să își îndeplinească atribuțiile, respectarea garanțiilor conferite de ordinea juridică a Uniunii în procedurile administrative are cu atât mai mult o importanță fundamentală. Printre aceste garanții se numără în special obligația instituției competente de a examina cu atenție și cu imparțialitate toate elementele pertinente ale cauzei (Hotărârea Curții din 21 noiembrie 1991, Technische Universität München, C-269/90, Rec., p. I-5469, punctul 14, și Hotărârea Tribunalului din 24 ianuarie 1992, La Cinq/Comisia, T-44/90, Rec., p. II-1, punctul 86). Această obligație rezultă din principiul bunei administrări (a se vedea în acest sens Hotărârea Volkswagen/Comisia, punctul 53 de mai sus, punctul 269, și Hotărârea Hoechst/Comisia, punctul 148 de mai sus, punctul 129).

223 În ceea ce privește principiul egalității de tratament, Comisia nu poate, în cadrul evaluării cooperării oferite de întreprinderi, să nu respecte acest principiu general de drept comunitar, care, potrivit unei jurisprudențe constante, este încălcat atunci când situații comparabile sunt tratate în mod diferit sau atunci când situații diferite sunt tratate în mod identic, cu excepția situației în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (a se vedea Hotărârea Hoechst/Comisia, punctul 148 de mai sus, punctul 130 și jurisprudența citată).

224 Prin urmare, comportamentul Comisiei în contactele sale cu Lucite trebuie examinat din perspectiva acestor principii.

225 Argumentarea reclamantei cu privire la acest aspect este întemeiată pe un schimb de comunicări între Comisie și Lucite, în cursul procedurii administrative.

226 Astfel, prin scrisoarea din 7 aprilie 2003, mai precis, la scurt timp după inspecția din 25 martie 2003 și înainte de formularea cererii sale în temeiul Comunicării privind cooperarea, Lucite a informat mai întâi Comisia că reclamanta fusese proprietar al „business under investigation" pentru cea mai mare parte a perioadei desemnate în decizia de inspecție din 17 martie 2003 și a afirmat că răspunderea sa eventuală putea viza numai perioada începând cu luna octombrie 1999. În continuare, Lucite a solicitat să se stabilească „dacă Comisia lua[se] legătura cu ICI plc sau își propunea să o facă în cadrul investigării sale". Lucite a precizat că, „[î]n caz contrar, [ea] va solicita confirmarea Comisiei în ceea ce privește aspectul dacă ar avea vreo obiecție ca [ea] să contacteze ICI plc și, la momentul potrivit, să îi acorde accesul la angajații săi și la documentele referitoare la ICI Acrylics în scopul de a-i permite să își pregătească apărarea".

227 Prin scrisoarea din 8 mai 2003, șeful de unitate însărcinat cu soluționarea cauzei a răspuns următoarele:

„[…] Trebuie să vă informez că nu luăm poziție cu privire la aspectul dacă Lucite contactează ICI plc. Doresc totuși să vă atrag atenția asupra faptului că în acest caz s-a acordat deja o imunitate condiționată și că, în consecință, alte societăți care sunt părți în procedură nu pot solicita clemența decât în temeiul Comunicării [privind cooperarea]. În plus, clemența poate fi acordată unei singure întreprinderi determinate. Prin urmare, formularea unei cereri comune de clemență de două sau trei societăți nu este posibilă […]".

228 În opinia reclamantei, scrisoarea sus-menționată a Comisiei a informat Lucite că reclamanta nu avea cunoștință de investigare. În plus, ea arată că Lucite a considerat că scrisoarea și schimburile verbale de opinii care au avut loc ulterior sunt o avertizare a Comisiei de a nu o contacta pe reclamantă.

229 În susținerea acestei interpretări, reclamanta invocă de asemenea memorii ulterioare ale Lucite, prezentate după depunerea cererii formulate în temeiul Comunicării privind cooperarea de către aceasta, la 11 iulie 2003, și după ce reclamanta a fost informată în mod oficial de către Comisie cu privire la existența investigării, prin solicitarea de informații din 29 iulie 2004 (a se vedea punctul 10 de mai sus).

230 Astfel, într-un mesaj electronic din 12 august 2004 adresat reclamantei, avocatul Lucite a indicat în mod special: „După cum am menționat în discuția noastră, au existat observații formulate în cursul investigației din care rezultă că Comisia nu dorea ca Lucite să discute cazul cu ICI".

231 De asemenea, reclamanta se întemeiază pe un mesaj electronic din 3 septembrie 2004, adresat de avocatul Lucite administratorului din cadrul Comisiei însărcinat cu soluționarea cauzei, în care acesta arăta că „ICI a solicitat Lucite anumite documente, precum și sprijinul acesteia, or Lucite nu [era] obligată prin contract să i-l acorde". Lucite a precizat, în plus, că „[era] reticentă în privința admiterii a astfel de cereri fără confirmarea scrisă a poziției Comisiei, în special având în vedere cererea [sa] […] de reducere a cuantumului amenzii", și aceasta „în parte din cauza impresiei pe care [ea] a avut-o pe baza conversațiilor telefonice și a contactelor anterioare cu Comisia în sensul că aceasta din urmă nu contactase ICI și [nici] nu dorea ca [aceasta] să o facă (deși Comisia a arătat în mod oficial în scrisoarea din 8 mai 2003 că nu ia poziție cu privire la această chestiune)".

232 Într-o scrisoare din 7 septembrie 2004 adresată Lucite, Comisia a arătat că nu avea obiecții ca Lucite să acorde acces reclamantei la personalul său și la documentația sa. În același timp, Comisia a negat cu fermitate că ar fi dat instrucțiuni Lucite cu privire la contactele cu reclamanta.

233 În sfârșit, ca răspuns la această din urmă scrisoare, într-o scrisoare din 7 septembrie 2004 adresată Comisiei, Lucite a amintit mai întâi conținutul scrisorii Comisiei din 8 mai 2003 și a indicat în continuare următoarele:

„În cursul apelurilor telefonice și al schimburilor de comunicări în scris cu Comisia (pe care le putem preciza în detaliu dacă este necesar) pentru Lucite a fost clar că Comisia decisese să nu contacteze ICI plc până în prezent.

Ținând seama de acești factori și în spiritul unei cooperări complete și sistematice în cadrul investigării Comisiei în temeiul Comunicării [privind cooperarea], Lucite a concluzionat – și, în opinia noastră, este vorba despre o concluzie care are sens – că Comisia nu ar fi apreciat în mod favorabil contactarea ICI plc de către Lucite în cadrul investigării în cauză, deși, după cum subliniați în scrisoarea dumneavoastră de astăzi, Comisia nu a emis «instrucțiuni» formale cu privire la această chestiune.”

234 Contrar susținerilor reclamantei (a se vedea punctul 220 de mai sus), schimburile sus-menționate și în special scrisoarea Comisiei din 8 mai 2003 nu permit să se constate că Comisia a acționat cu încălcarea principiului bunei administrări sau al egalității de tratament.

235 În special, din aceste schimburi reiese cu claritate, astfel cum Comisia susține în mod întemeiat, că nu a dat nicio instrucțiune formală Lucite în ceea ce privește oportunitatea de a contacta reclamanta în legătură cu investigarea. Astfel, în scrisoarea din 8 mai 2003, Comisia a afirmat în mod expres că nu ia poziție cu privire la această chestiune. Pe de altă parte, însăși Lucite recunoaște în memoriile sale că Comisia nu a emis o astfel de instrucțiune și se referă numai la „impresia” sa potrivit căreia Comisia „nu ar fi apreciat în mod favorabil contactarea [reclamantei] de către Lucite”.

236 De altfel, referirea generală făcută de Lucite la conversațiile telefonice sau la alte contacte cu Comisia (a se vedea punctele 231 și 233 de mai sus) nu este suficientă pentru a dovedi, ținând seama de contestarea Comisiei (a se vedea punctul 232 de mai sus) și în lipsa altor elemente de probă, că efectiv i-ar fi fost date astfel de instrucțiuni.

237 De asemenea, Comisia nu a precizat Lucite, contrar susținerilor reclamantei, dacă aceasta din urmă fusese deja contactată de Comisie în legătură cu investigarea sau dacă depusese deja o cerere în temeiul Comunicării privind cooperarea.

238 Desigur, textul scrisorii din 8 mai 2003 a putut fi înțeles în mod rezonabil de Lucite în sensul că nu era în interesul său să contacteze reclamanta în legătură cu investigarea, să îi acorde acces la angajații săi și la documentele referitoare la ICI Acrylics în scopul de a-i permite să își pregătească apărarea. Astfel, Comisia nu s-a limitat să afirme că „nu ia poziție” cu privire la această chestiune, ci și-a continuat scrisoarea menționând în esență condițiile în care Lucite putea avea dreptul la o reducere a cuantumului amenzii, subliniind totodată că clemența putea fi acordată numai unei singure întreprinderi determinate. Pe această bază, Lucite a putut presupune de asemenea că reclamanta nu era la curent, în acest stadiu, cu existența investigării și nu depusese o cerere de clemență.

239 Pe de altă parte, memoriile ulterioare ale Lucite (a se vedea punctele 230, 231 și 233 de mai sus) confirmă în mod clar că efectiv înțelesese în acest mod poziția Comisiei, exprimată în scrisoarea din 8 mai 2003.

240 Aceste considerații nu permit totuși să se rețină încălcarea principiilor invocate de reclamantă.

241 Astfel, reclamanta nu repune în cauză aprecierea Comisiei, formulată în scrisoarea din 8 mai 2003, potrivit căreia clemența putea fi acordată numai unei singure întreprinderi determinate și, prin urmare, formularea unei cereri comune de clemență de două societăți nu este posibilă. Așadar, este necesar să se constate că, în această scrisoare, Comisia doar a indicat Lucite modalitățile de aplicare a Comunicării privind cooperarea.

242 Or, având în vedere modul de redactare a comunicării menționate, însăși Lucite trebuia să își dea seama că contactarea reclamantei era eventual de natură să influențeze în mod negativ șansele sale de a obține o reducere a cuantumului amenzii. Aceasta reiese, pe de altă parte, din scrisoarea sa din 7 aprilie 2003 (a se vedea punctul 226 de mai sus), în care solicită tocmai poziția Comisiei cu privire la această chestiune. De asemenea, având în vedere logica proprie Comunicării privind cooperarea, care incită fiecare întreprindere să coopereze cu Comisia înaintea celorlalte întreprinderi în cauză, Lucite trebuia, în orice caz, analizându-și strategia din cadrul investigării, să pornească de la ipoteza că reclamanta era concurentul său potențial în „cursa” pentru clemență.

243 În aceste condiții, nu se poate susține că, prin contactele sus-menționate cu Lucite, Comisia a „intervenit în cursă în detrimentul [reclamantei]”, după cum susține aceasta din urmă (a se vedea punctul 221 de mai sus). Astfel, având în vedere Comunicarea privind cooperarea, Lucite putea în mod rezonabil să aibă cunoștință de informațiile care i-au fost transmise.

244 Așadar, decizia Lucite de a nu contacta reclamanta în legătură cu investigarea trebuie considerată a fi rezultatul viziunii sale cu privire la propriul interes având în vedere Comunicarea privind cooperarea. Reiese din cele de mai sus că decizia Comisiei ar fi putut fi diferită numai dacă Comisia ar fi autorizat în mod expres Lucite să contacteze reclamanta, garantându-i totodată că acest lucru nu va avea un impact asupra șanselor sale în materie de cooperare. Reclamanta nu susține însă că Comisia era obligată să furnizeze Lucite astfel de asigurări, având în vedere principiile bunei administrări și egalității de tratament pe care le invocă sau, de altfel, Comunicarea privind cooperarea.

245 Astfel, împrejurările cauzei se deosebesc în mod clar de cele ale cauzei în care s-a pronunțat Hotărârea Hoechst/Comisia, punctul 148 de mai sus, invocată de reclamantă, în care încălcarea principiilor bunei administrări și egalității de tratament rezulta din afirmații care discriminau în mod clar societatea în cauză în cadrul aplicării Comunicării privind cooperarea (a se vedea în acest sens Hotărârea Hoechst/Comisia, punctul 148 de mai sus, punctul 136). După cum rezultă din considerațiile precedente, nu este dovedit că în speță s-a produs o astfel de situație.

246 Prin urmare, argumentarea reclamantei întemeiată pe încălcarea principiilor bunei administrări și egalității de tratament trebuie respinsă.

247 În plus, reclamanta nu poate invoca în mod util comportamentul Comisiei în contactele sale cu Lucite pentru a repune în discuție aplicarea, în decizia atacată, a Comunicării privind cooperarea în privința sa.

248 Astfel, este necesar să se sublinieze, pe de o parte, că aplicarea Comunicării privind cooperarea este întemeiată pe o apreciere a utilității obiective a elementelor de probă comunicate pentru descoperirea și pentru constatarea încălcării și, pe de altă parte, că vizează să incite membrii cartelurilor să coopereze cu Comisia în mod spontan. Or, Comisia nu poate fi considerată răspunzătoare nici pentru conținutul limitat al cooperării reclamantei, nici pentru caracterul său tardiv. Aceste elemente sunt în schimb imputabile chiar reclamantei, astfel cum reiese din dosar, și eventual situației de fapt obiective în care se afla, în urma cesionării ICI Acrylics către Lucite. Mai precis, trebuie amintit că reclamanta recunoaște în speță că ar fi putut fi la curent cu investigația cel puțin începând cu 14 aprilie 2003 (a se vedea punctele 212, 216 și 217 de mai sus).

249 Pe de altă parte, nu este dovedit că decizia atacată ar fi avut un conținut diferit cu privire la acest aspect în cazul în care Comisia s-ar fi limitat, în scrisoarea din 8 mai 2003, doar să nu ia poziție cu privire la cererea formulată de Lucite. Trebuie amintit în special că reclamanta nu repune în discuție aprecierea Comisiei formulată în scrisoarea din 8 mai 2003, potrivit căreia, în orice caz, nu era posibilă formularea unei cereri comune în acest sens de către reclamantă și Lucite.

250 În consecință, primul aspect al motivului trebuie respins întrucât urmărește să susțină cererea de anulare a articolului 2 din decizia atacată.

Cu privire la al doilea aspect al motivului, privind refuzul de a recunoaște valoarea cooperării reclamantei în afara sferei de aplicare a Comunicării privind cooperarea

251 În subsidiar, reclamanta susține că are dreptul la o reducere a cuantumului amenzii în afara sferei de aplicare a Comunicării privind cooperarea, în temeiul cooperării voluntare importante de care a dat dovadă în cursul investigării. Reclamanta consideră că a oferit o cooperare eficientă și utilă, furnizând informații care depășesc ceea ce solicitase Comisia în aplicarea articolului 18 din Regulamentul nr. 1/2003, cum ar fi în special elemente incriminatoare care au fost citate în decizia atacată împotriva reclamantei, în ceea ce privește plăcile masive din PMMA.

252 În această privință, trebuie amintit că, la punctul 3 a șasea liniuță din Liniile directoare, Comisia a prevăzut o circumstanță atenuantă referitoare la cooperarea efectivă a întreprinderii în cadrul procedurilor, în afara sferei de aplicare a Comunicării privind cooperarea.

253 În speță, Comisia a constatat, în considerentul (392) al deciziei atacate, că, în temeiul dispoziției menționate mai sus, examinase dacă cooperarea vreuneia dintre întreprinderile în cauză i-a permis să constate cu mai puțină dificultate existența încălcării. Având în vedere amploarea și valoarea foarte limitată a cooperării lor și a contestării de către acestea a faptelor în afara acestei cooperări limitate, nu exista nicio altă împrejurare care să determine o reducere a cuantumurilor amenzilor în afara sferei de aplicare a Comunicării privind cooperarea, care, în cazurile unor înțelegeri secrete, ar putea fi, în orice caz, numai de natură excepțională.

254 Cu privire la acest din urmă aspect, Comisia a citat Decizia sa C(2005) 4012 final din 20 octombrie 2005, privind o procedură de aplicare a articolului 81 alineatul (1) [CE] (Cauza COMP/C.38.281/B.2 – Tutun brut – Italia), în care a retras imunitatea condiționată acordată unei întreprinderi, pentru motivul că aceasta din urmă nu își îndeplinise ulterior obligația de cooperare care îi revenea în temeiul Comunicării privind cooperarea. Comisia a acordat totuși acestei întreprinderi o reducere a cuantumului amenzii în temeiul circumstanțelor atenuante în sensul Liniilor directoare, pentru a ține seama de contribuția substanțială avută la investigația sa.

255 Pe de altă parte, în ceea ce privește în mod special reclamanta, Comisia a afirmat de asemenea, în considerentul (419) al deciziei atacate, că nu îndeplinea condițiile pentru a avea dreptul la o reducere a cuantumului amenzii în temeiul cooperării în afara domeniului de aplicare al Comunicării privind cooperarea.

256 În primul rând, reclamanta susține că aprecierea Comisiei este eronată în măsura în care a limitat posibilitatea de reducere a cuantumului amenzii în afara Comunicării privind cooperarea la „circumstanțe excepționale” [considerentul (393) al deciziei atacate].

257 Acest argument trebuie respins.

258 Astfel, aplicarea punctului 3 a șasea liniuță din Liniile directoare nu poate avea drept consecință lipsirea de efect util a Comunicării privind cooperarea. Or, din comunicarea menționată reiese în mod clar că aceasta definește cadrul care permite ca întreprinderile care participă sau au participat la înțelegeri secrete care afectează Comunitatea să fie recompensate pentru cooperarea lor la investigația efectuată de Comisie. Rezultă că întreprinderile pot obține, în principiu, o reducere a cuantumului amenzii în temeiul cooperării lor numai în cazul în care îndeplinesc condițiile prevăzute de comunicarea menționată.

259 Pe de altă parte, este necesar să se sublinieze că reclamanta a depus, într-adevăr, o cerere în temeiul Comunicării privind cooperarea și că cooperarea sa făcea parte din domeniul de aplicare al acesteia, dar că a fost insuficientă pentru a justifica acordarea unei reduceri a cuantumului amenzii. Prin urmare, prezenta cauză se deosebește în mod clar de cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Tribunalului din 9 iulie 2003, Archer Daniels Midland și Archer Daniels Midland Ingredients/Comisia (T-224/00, Rec., p. II-2597), invocată de reclamantă. Astfel, în această din urmă cauză, întreprinderea în cauză a furnizat Comisiei informații referitoare la acte pentru care, în orice caz, nu ar fi trebuit să achite amendă și care, prin urmare, în opinia Tribunalului, nu făceau parte din domeniul de aplicare al Comunicării privind

cooperarea. În aceste împrejurări Tribunalul a considerat că întreprinderea respectivă merita totuși o reducere a cuantumului amenzii în temeiul punctului 3 a șasea liniuță din Liniile directoare, având în vedere în special faptul că cooperarea sa permisese Comisiei să dovedească o durată mai lungă a încălcării (Hotărârea Archer Daniels Midland și Archer Daniels Midland Ingredients/Comisia, citată anterior, punctele 294-298, 306 și 311). Contrar susținerilor reclamantei, Tribunalul nu a admis, așadar, în această hotărâre, că cooperarea unei întreprinderi poate fi recompensată chiar dacă nu îndeplinește criteriul valorii adăugate semnificative în sensul Comunicării privind cooperarea.

260 În plus, trebuie să se respingă de asemenea argumentul reclamantei potrivit căruia, în esență, o reducere a cuantumului amenzii s-ar justifica prin simplul fapt că o întreprindere comunică informații care depășesc nivelul celor a căror prezentare poate fi solicitată de Comisie în temeiul articolului 18 din Regulamentul nr. 1/2003, cum ar fi în special elemente incriminatoare.

261 Desigur, s-a statuat că colaborarea unei întreprinderi la investigație ce nu depășește nivelul care rezultă din obligațiile care îi revin în temeiul articolului 18 din Regulamentul nr. 1/2003 nu justifică o reducere a amenzii (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 10 martie 1992, Solvay/Comisia, T-12/89, Rec., p. II-907, punctele 341 și 342, și Hotărârea Groupe Danone/Comisia, punctul 61 de mai sus, punctul 451). Cu toate acestea, contrariul nu este în mod necesar adevărat. Astfel, și elementele incriminatoare pot avea o utilitate limitată pentru Comisie, în special în raport cu contribuțiile anterioare ale celorlalte întreprinderi. Or, utilitatea unei informații constituie elementul determinant în cadrul aprecierii cererii de reducere a cuantumului amenzii în temeiul cooperării cu Comisia (a se vedea jurisprudența menționată la punctele 181-183 de mai sus).

262 În consecință, în mod întemeiat Comisia a apreciat că aplicarea punctului 3 a șasea liniuță din Liniile directoare trebuie să aibă caracter excepțional.

263 În al doilea rând, reclamanta arată că, în orice caz, criteriul „circumstanțelor excepționale” era îndeplinit în speță. Reclamanta precizează că a făcut eforturi considerabile pentru a prezenta documente de actualitate, care au fost citate ulterior în decizia atacată, deși vânduse ICI Acrylics cu cinci ani înainte de începerea investigației, nu avusese cunoștință de niciunul dintre faptele în cauză, fusese ținută departe de investigare până într-un stadiu tardiv al acesteia și a fost dezavantajată în cadrul procedurii de cooperare „fără un motiv legitim”.

264 În această privință, este suficient să se arate că, astfel cum reiese din considerațiile precedente, reclamanta nu a invalidat aprecierea Comisiei potrivit căreia, dintr-un total de 168 de documente pe care i le transmisese, unele erau utile numai pentru informațiile generale, de exemplu, cu privire la anumite aspecte ale punerii în aplicare a înțelegerii, dar niciunul nu a permis Comisiei să stabilească faptele, ținând seama de informațiile aflate deja în posesia sa [considerentul (419) al deciziei atacate].

265 Răspunsul la aspectul dacă împrejurările cauzei sunt „excepționale” astfel încât să justifice o reducere a cuantumului amenzii în afara domeniului de aplicare al Comunicării privind cooperarea nu poate face abstracție de calitatea și de utilitatea obiectivă a informațiilor comunicate pentru investigare (a se vedea în acest sens jurisprudența amintită la punctele 181-183 de mai sus).

266 Or, reiese din cele de mai sus că utilitatea informațiilor furnizate de reclamantă a fost foarte limitată din moment ce, în special, acestea nu au permis Comisiei să stabilească existența, întinderea sau durata încălcării (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Archer Daniels Midland și Archer Daniels Midland Ingredients/Comisia, punctul 259 de mai sus, punctele 302 și 311).

267 În aceste condiții, elementele invocate de reclamantă și reluate la punctul 263 de mai sus nu pot justifica o reducere a cuantumului amenzii în temeiul cooperării sale cu Comisia. De altfel, trebuie amintit că reclamanta susține în mod neîntemeiat că formularea tardivă a cererii sale în temeiul Comunicării privind cooperarea poate fi imputată comportamentului Comisiei (a se vedea punctele 212, 216 și 217 de mai sus).

268 În sfârșit, este necesar să se examineze argumentul reclamantei potrivit căruia, prin refuzul de a ține seama de cooperarea sa, Comisia a încălcat principiul egalității de tratament, întrucât ar fi tratat reclamanta în același mod cu participanții la înțelegere care nu cooperaseră, deși aceștia nu se aflau în situații asemănătoare.

269 În această privință, trebuie amintit că, în cadrul aprecierii cooperării furnizate de întreprinderi, Comisia nu poate încălca principiul egalității de tratament (Hotărârea Archer Daniels Midland și Archer Daniels Midland Ingredients/Comisia, punctul 259 de mai sus, punctul 308 și jurisprudența citată).

270 Acest principiu impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (a se vedea Hotărârea Curții din 11 septembrie 2007, Lindorfer/Consiliul, C-227/04 P, Rep., p. I-6767, punctul 63 și jurisprudența citată).

271 Reclamanta nu dovedește o încălcare a acestui principiu în speță.

272 Pe de o parte, reclamanta nu repune în discuție afirmația Comisiei potrivit căreia a tratat-o în același mod ca pe toți ceilalți participanți la înțelegere care au formulat o cerere în temeiul Comunicării privind cooperarea, evaluând probele furnizate de fiecare dintre ei.

273 Pe de altă parte, reclamanta nu dovedește că se afla într-o situație diferită de Barlo, singurul destinatar al deciziei atacate care nu a formulat o astfel de cerere și care, la fel ca ea, nu a beneficiat de reducerea cuantumului amenzii în temeiul cooperării cu Comisia. Dimpotrivă, reiese din dosar că, la fel ca Barlo, reclamanta nu furnizase informații a căror utilitate ar fi justificat o reducere a cuantumului amenzii. Prin urmare, trebuie să se constate că se afla într-o situație comparabilă cu situația Barlo în ceea ce privește obiectivul urmărit prin reducerea cuantumului amenzii pe care o vizează în cadrul prezentului motiv și că, în acest temei, a beneficiat de același tratament.

274 De altfel, pentru orice eventualitate, din Hotărârea Tribunalului din 30 noiembrie 2011, Quinn Barlo și alții/Comisia (T-208/06, Rep., p. II-7953, punctul 274), reiese că și Barlo a cooperat într-o anumită măsură cu Comisia, fără ca această cooperare să fi justificat o reducere a cuantumului amenzii.

275 În consecință, cel de al doilea aspect al motivului trebuie respins întrucât urmărește să susțină cererea de anulare a articolului 2 din decizia atacată.

276 Pe de altă parte, pentru motivele care precedă, elementele invocate de reclamantă în cadrul celui de al cincilea motiv nu permit să se justifice o reducere a cuantumului amenzii în temeiul cooperării sale cu Comisia, în exercitarea competenței de fond a Tribunalului.

277 Prin urmare, având în vedere considerațiile precedente, cel de al cincilea motiv trebuie respins în totalitate.

Cu privire la al șaselea motiv, invocat în ședință în temeiul competenței de fond a Tribunalului, întemeiat pe durata excesivă a procedurii

278 Reclamanta arată că durata procedurilor administrativă și judecătorească, în ansamblu, depășește termenul rezonabil, cu încălcarea drepturilor sale fundamentale consacrate în mod special la articolul 6 alineatul (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950. Reclamanta subliniază astfel că prima măsură adoptată în privința sa în cadrul prezentei cauze datează din 29 iulie 2004 și că în ziua ședinței, 8 noiembrie 2011, aștepta în continuare hotărârea Tribunalului.

279 În plus, reclamanta critică în mod special durata procedurii în fața Tribunalului cuprinsă între terminarea procedurii scrise și decizia de deschidere a procedurii orale. Reclamanta afirmă că nu cunoaște circumstanțele care pot justifica această durată.

280 În consecință, întemeindu-se pe Hotărârea Baustahlgewebe/Comisia, punctul 53 de mai sus, și pe Concluziile avocatului general Kokott prezentate în cauzele în care s-au pronunțat Hotărârile Curții din 25 octombrie 2011, Solvay/Comisia (C-109/10 P, Rep., p. I-10329) și Solvay/Comisia (C-110/10 P, Rep., p. I-10439), reclamanta susține că durata excesivă a procedurii ar trebui să determine reducerea cuantumului amenzii care i-a fost aplicată în decizia atacată.

281 Comisia susține că există circumstanțe care pot justifica durata procedurii. În orice caz, Comisia insistă asupra faptului că prezentul motiv nu poate fi îndreptat împotriva deciziei atacate și că nu se poate considera că durata procedurii administrative este excesivă. Pe de altă parte, ea subliniază lipsa de claritate a argumentelor reclamantei.

282 În această privință, trebuie amintit că articolul 6 alineatul (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale prevede că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

283 În calitate de principiu general al dreptului comunitar, un astfel de drept este aplicabil în cadrul unei acțiuni în justiție împotriva unei decizii a Comisiei. Pe de altă parte, acest drept a fost reafirmat la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, proclamată la 7 decembrie 2000 la Nisa (JO C 364, p. 1), care privește principiul protecției jurisdicționale efective (a se vedea Hotărârea Curții din 16 iulie 2009, Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Comisia, C-385/07 P, Rep., p. I-6155, punctele 178 și 179 și jurisprudența citată).

284 În plus, potrivit unei jurisprudențe constante, principiul termenului rezonabil este aplicabil de asemenea în cadrul procedurilor administrative în materie de politică a concurenței în fața Comisiei (a se vedea Hotărârea Curții din 21 septembrie 2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Comisia, C-105/04 P, Rec., p. I-8725, punctul 35 și jurisprudența citată). Acest principiu a fost reafirmat ca atare la articolul 41 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, potrivit căruia orice persoană are dreptul de a beneficia, în ce privește problemele sale, de un tratament imparțial, echitabil și într-un termen rezonabil din partea instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii.

285 Articolul 41 alineatul (1) și articolul 47 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii conțin astfel două enunțuri ale unuia și aceluiași principiu de drept procedural, și anume principiul conform căruia justițiabilii au dreptul de a fi judecați într-un termen rezonabil.

286 În speță, invocând totodată încălcarea principiului menționat, reclamanta nu susține că durata procedurii a avut vreo incidență asupra conținutului deciziei atacate sau că poate afecta soluționarea prezentului litigiu. În special, ea nu susține că durata respectivă a avut vreun efect asupra posibilităților sale de apărare, fie în procedura administrativă, fie în procedura judecătorească. Reclamanta nu solicită nici anularea deciziei atacate în considerarea încălcării invocate.

287 În schimb, reclamanta solicită Tribunalului să țină seama de durata excesivă a procedurii în cadrul competenței sale de fond și să reducă cuantumul amenzii pentru acest motiv, astfel cum a procedat Curtea în Hotărârea Baustahlgewebe/Comisia, punctul 53 de mai sus.

288 Trebuie amintit că, în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Baustahlgewebe/Comisia, punctul 53 de mai sus, pe care o invocă reclamanta, recursul supus Curții era îndreptat împotriva unei hotărâri a Tribunalului prin care, în temeiul competenței de fond de care Tribunalul dispune în acest scop, a fost aplicată recurentei o amendă pentru încălcarea normelor privind concurența, competență de fond de care însăși Curtea poate beneficia atunci când anulează o astfel de hotărâre a Tribunalului și se pronunță cu privire la acțiune (Hotărârea Curții din 9 septembrie 2008, FIAMM și alții/Consiliul și Comisia, C-120/06 P și C-121/06 P, Rep., p. I-6513, punctul 206).

289 La punctul 33 din Hotărârea Baustahlgewebe/Comisia, punctul 53 de mai sus, Curtea a amintit în această privință dreptul recurentei la un proces echitabil într-un termen rezonabil și în special dreptul acesteia la pronunțarea unei hotărâri privind temeinicia acuzațiilor de încălcare a dreptului concurenței care au fost formulate împotriva sa de către Comisie și privind legalitatea amenzilor care i-au fost aplicate (Hotărârea FIAMM și alții/Consiliul și Comisia, punctul 288 de mai sus, punctul 207).

290 Întrucât a constatat că, în speță, Tribunalul a depășit un astfel de termen, Curtea, pentru motive de economie a procedurii și în scopul de a garanta un remediu imediat și efectiv al unei astfel de încălcări a normelor de procedură, s-a pronunțat în sensul că o anulare și o reformare a hotărârii Tribunalului limitate numai la problema stabilirii cuantumului amenzii permiteau în speță acordarea reparației echitabile necesare (Hotărârea Baustahlgewebe/Comisia, punctul 53 de mai sus, punctele 47, 48 și 141, și Hotărârea FIAMM și alții/Consiliul și Comisia, punctul 288 de mai sus, punctul 208).

291 Este necesar să se constate că această soluție este aplicabilă prin analogie în speță.

292 Astfel, trebuie amintit că Tribunalul dispune în speță de o competență de fond în temeiul articolului 31 din Regulamentul nr. 1/2003, în aplicarea articolului 261 TFUE, și că, pe de altă parte, este sesizat prin concluziile reclamantei în acest sens.

293 Or, astfel cum s-a statuat deja, competența de fond amintită îl abilitează să reformeze actul atacat, chiar în lipsa anulării, ținând seama de toate împrejurările de fapt, în scopul modificării, de exemplu, a cuantumului amenzii aplicate (Hotărârea Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, punctul 97 de mai sus, punctul 692, Hotărârea Prym și Prym Consumer/Comisia, punctul 112 de mai sus, punctul 86, și Hotărârea JFE Engineering și alții/Comisia, punctul 54 de mai sus, punctul 577).

294 Astfel, în ipoteza în care în speță s-ar constata o încălcare a principiului termenului rezonabil, inclusiv, eventual, în considerarea duratei procedurii judecătorești în fața Tribunalului, acesta din urmă ar putea să oblige reclamanta, prin reformarea deciziei atacate, la plata unei sume din care ar putea fi, eventual, dedusă, în considerarea duratei excesive a procedurii, o reparație echitabilă (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea FIAMM și alții/Consiliul și Comisia, punctul 288 de mai sus, punctul 210).

295 O astfel de exercitare a competenței de fond s-ar impune în mod special pentru motive de economie a procedurii și în scopul de a garanta un remediu imediat și efectiv al unei astfel de încălcări a principiului termenului rezonabil (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Baustahlgewebe/Comisia, punctul 53 de mai sus, punctul 48).

296 În consecință, Tribunalul este competent în speță să se pronunțe cu privire la cererea expresă a reclamantei prin care urmărește reducerea cuantumului amenzii în temeiul duratei excesive a procedurii, inclusiv în ceea ce privește durata procedurii în fața sa (a se vedea de asemenea în acest sens Concluziile avocatului general Kokott prezentate în cauzele în care s-au pronunțat Hotărârea Solvay/Comisia, C-109/10 P, punctul 280 de mai sus, punctele 243 și 275, și Hotărârea Solvay/Comisia, C-110/10 P, punctul 280 de mai sus, punctele 86 și 118).

297 Pe de altă parte, este necesar să se insiste asupra faptului că prezentul motiv are ca obiect durata totală a procedurii referitoare la reclamantă, și anume durata combinată a procedurilor administrativă și judecătorească. În aceste condiții, deși acest motiv nu a fost invocat decât în ședință, nu poate fi considerat inadmisibil din motive de tardivitate, inclusiv în ceea ce privește durata procedurii administrative. Astfel, durata totală a procedurii constituie un element de fapt nou care justifică, în temeiul articolului 48 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, invocarea motivului amintit pe parcursul procesului.

298 În această privință, trebuie amintit că durata procedurii criticată de reclamantă este cuprinsă între 29 iulie 2004, data primei măsuri de investigare adresată reclamantei în cadrul investigației realizate de Comisie, și 8 noiembrie 2011, data ședinței în cauza de față. Prin urmare, durata procedurii este de aproximativ șapte ani și patru luni.

299 Caracterul rezonabil al acestui termen trebuie apreciat în funcție de circumstanțele proprii fiecărei cauze și în special în funcție de importanța litigiului pentru persoana interesată, de complexitatea cauzei, precum și de comportamentul reclamantului și de cel al autorităților competente (Hotărârea Baustahlgewebe/Comisia, punctul 53 de mai sus, punctul 29, și Hotărârea FIAMM și alții/Consiliul și Comisia, punctul 288 de mai sus, punctul 212).

300 Este necesar să se sublinieze că această durată totală criticată de reclamantă este împărțită în două faze în mod clar distincte, respectiv procedura administrativă în fața Comisiei și procedura judecătorească în fața Tribunalului.

301 În primul rând, în ceea ce privește procedura administrativă, trebuie să se sublinieze că reclamanta nu a explicat motivul pentru care durata acesteia, ca atare, putea fi considerată excesivă.

302 În orice caz, în ceea ce privește reclamanta, durata respectivă (aproximativ un an și zece luni, între 29 iulie 2004 și data adoptării deciziei atacate, 31 mai 2006) nu poate fi considerată excesivă în împrejurările cauzei. Este suficient să se arate, în această privință, că a fost vorba despre o investigare în care au fost implicate un număr mare de întreprinderi și care necesită examinarea unui număr important de chestiuni de fapt și de drept. Pe de altă parte, descrierea procedurii Comisiei în considerentele (79)-(93) ale deciziei atacate nu permite identificarea unor perioade de inactivitate nejustificată.

303 În al doilea rând, trebuie analizată durata procedurii judecătorești, în raport cu circumstanțele pertinente ale cauzei (a se vedea punctul 299 de mai sus).

304 În ceea ce privește importanța cauzei pentru reclamantă, trebuie să se constate că aceasta nu invocă niciun argument în această privință.

305 În orice caz, trebuie amintit că reclamanta nu solicită în speță anularea articolului 1 din decizia atacată în măsura în care o declară răspunzătoare pentru încălcarea articolului 81 CE. Astfel, reclamanta nu a solicitat pronunțarea cu privire la temeinicia acuzațiilor formulate de Comisie în privința sa și, prin urmare, cauza nu privește existența sau inexistența unei încălcări a normelor privind concurența (a se vedea în acest sens și prin analogie, Hotărârea Baustahlgewebe/Comisia, punctul 53 de mai sus, punctele 30 și 33, și Hotărârea Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Comisia, punctul 283 de mai sus, punctul 186).

306 Astfel, singura importanță pe care ar putea-o avea cauza de față pentru reclamantă privește amenda care i-a fost aplicată în temeiul deciziei atacate. Or, este necesar să se insiste asupra faptului că reclamanta nu a prezentat niciun argument care să permită aprecierea nivelului acestei importanțe pentru ea.

307 Pe de altă parte, deși, în concluziile sale, reclamanta solicită anularea articolului 2 litera (c) din decizia atacată (a se vedea punctul 36 de mai sus), trebuie să se constate că motivele invocate în susținerea prezentei acțiuni, presupunând chiar că sunt întemeiate, nu ar fi putut determina eliminarea pur și simplu a amenzii, ci doar reducerea cuantumului acesteia.

308 Prin urmare, nu este dovedit că, pentru reclamantă, cauza de față are o importanță deosebită.

309 În ceea ce privește comportamentul reclamantei, acesta nu a contribuit în mod semnificativ la durata procedurii.

310 În ceea ce privește comportamentul autorităților competente și complexitatea cauzei, este necesar să se constate că perioada cuprinsă între data terminării procedurii scrise, 11 aprilie 2007, și data de deschidere a procedurii orale, 15 septembrie 2011 (aproximativ patru ani și cinci luni), criticată de reclamantă, este considerabilă.

311 Această durată se explică totuși prin circumstanțele și prin complexitatea cauzei.

312 Astfel, trebuie amintit că Comisia a concluzionat în decizia atacată că paisprezece societăți, care constituie cinci întreprinderi în sensul dreptului concurenței, au încălcat articolul 81 CE printr-un ansamblu de acorduri și de practici concertate anticoncurențiale în sectorul metacrilaților (a se vedea punctele 1-4 de mai sus). Acțiunea reclamantei constituie una dintre cele cinci acțiuni împotriva deciziei atacate, care au fost formulate în două limbi de procedură diferite.

313 Aceste acțiuni au ridicat numeroase probleme de fapt și de drept care au necesitat o cercetare judecătorească aprofundată de către Tribunal, care a constat în special în măsuri de organizare a

procedurii adoptate în fiecare dintre aceste cauze, precum și în redeschiderea procedurii orale în una dintre ele.

314 Pe de altă parte, conexitatea, prin obiect, a acestor acțiuni a necesitat examinarea lor în parte în paralel. Cu excepția unei conexități mai strânse între două dintre aceste acțiuni (cauzele T-206/06 și T-217/06), fiecare dintre aceste acțiuni a ridicat însă probleme de fapt și de drept diferite, astfel încât efectele de sinergie au fost limitate. Tribunalul a pronunțat, așadar, cinci hotărâri, prezenta hotărâre fiind ultima din acest grup, celelalte fiind Hotărârea din 7 iunie 2011, Total și Elf Aquitaine/Comisia (T-206/06, nepublicată în Repertoriu), Hotărârea Arkema France și alții/Comisia, punctul 171 de mai sus, Hotărârea din 15 septembrie 2011, Lucite International și Lucite International UK/Comisia (T-216/06, nepublicată în Repertoriu), și Hotărârea din 30 noiembrie 2011, Quinn Barlo și alții/Comisia (T-208/06, Rep., p. II-7953).

315 În plus, este necesar să se sublinieze că cercetarea judecătorească aprofundată a cauzei este cea care a permis pronunțarea prezentei hotărâri într-un termen relativ scurt după terminarea procedurii orale, la 15 decembrie 2011, având în vedere de asemenea constrângerile lingvistice impuse Tribunalului în temeiul Regulamentului de procedură.

316 Astfel, durata întregii proceduri judecătorești a fost de cinci ani și nouă luni.

317 Or, în lipsa oricărui argument al reclamantei privind importanța pe care ar avea-o cauza pentru ea și ținând seama de considerațiile menționate la punctele 305-308 de mai sus, din care reiese că, prin natura sau prin importanța sa pentru reclamantă, cauza nu necesita o celeritate deosebită, această durată nu este de natură să justifice, date fiind circumstanțele cauzei, reducerea cuantumului amenzii solicitată.

318 Această constatare se impune *a fortiori* în ceea ce privește durata totală a procedurii administrative și judecătorești care face obiectul prezentului motiv (a se vedea punctele 297 și 298 de mai sus), care, apreciată în ansamblu, nu poate fi considerată excesiv de lungă, ținând seama de circumstanțele analizate mai sus.

319 Prin urmare, prezentul motiv trebuie respins, ca și acțiunea în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

320 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Comisiei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Obligă Imperial Chemical Industries Ltd la plata cheltuielilor de judecată.

Czúcz Labucka Gratsias

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 5 iunie 2012.

Semnături

Cuprins

Istoricul cauzei 1

Procedura și concluziile părților 4

În drept 5

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe caracterul insuficient al elementelor de probă a participării reclamantei la încălcare în ceea ce privește compușii pentru turnare din PMMA 5

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe nemotivarea deciziei atacate în ceea ce privește „cuantumul de bază” al amenzii 13

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe neîndeplinirea de către Comisie a obligației sale de a împărți „cuantumul de bază” între reclamantă și Lucite 14

Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe caracterul necorespunzător al majorării cuantumului de plecare al amenzii în temeiul efectului descurajator 18

Cu privire la primul aspect al motivului, întemeiat pe aprecierea eronată de către Comisie a capacității financiare efective a reclamantei 19

Cu privire la al doilea aspect al motivului, întemeiat pe încălcarea principiilor proporționalității și egalității de tratament 21

Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe refuzul nejustificat de a acorda o reducere a cuantumului amenzii în temeiul cooperării cu Comisia 24

Cu privire la primul aspect motivului, privind refuzul de a acorda o reducere a cuantumului amenzii în temeiul Comunicării privind cooperarea 24

— Cu privire la aprecierea eronată a valorii adăugate a elementelor conținute de cererea formulată în temeiul Comunicării privind cooperarea 24

— Cu privire la răspunderea Comisiei pentru întârzierea reclamantei în furnizarea elementelor sale în raport cu celelalte întreprinderi în cauză 27

Cu privire la al doilea aspect al motivului, privind refuzul de a recunoaște valoarea cooperării reclamantei în afara sferei de aplicare a Comunicării privind cooperarea 33

Cu privire la al șaselea motiv, invocat în ședință în temeiul competenței de fond a Tribunalului, întemeiat pe durata excesivă a procedurii 35

Cu privire la cheltuielile de judecată 39